

Avsedd för
Tillväxtverket

Dokumenttyp
Utvärdering (preliminär version)

Datum
September, 2009

SAMARBETE KRING ÖRESUND, KATTEGAT OCH SKAGERRAK: *HUR FUNGERAR DET NYA EU- PROGRAMMET?*

**SAMARBETE KRING ÖRESUND, KATTEGAT OCH
SKAGERRAK:
HUR FUNGERAR DET NYA EU-PROGRAMMET?**

INNEHÅLL

1. Vårt uppdrag	4
1.1 Uppdraget	4
1.2 Vår tolkning: hjälp till självhjälp	5
1.3 Genomförandet	6
2. ÖKS-programmet	8
2.1 ÖKS som en del av EU:s sammanhållningspolitik	8
2.2 "En virtuell myndighet"	10
2.3 Programmets uppbyggnad	13
2.4 Läget sommaren 2009	17
3. Information gentemot programmets målgrupper	20
3.1 Målgrupper och aktiviteter	20
3.2 Registrerade kontakter	21
3.3 Informationskällor och synpunkter	24
3.4 Våra slutsatser	26
4. Rådgivning och vägledning till ansökare	27
4.1 Stöd som ges under ansökningsprocessen	27
4.2 Enkätundersökning bland dem som lämnat in ansökan	28
4.3 Intervjuer med personer som avstått från att lämna in ansökan	40
4.4 Slutsatser	41
5. Beslutsprocessen inom programmet	42
5.1 Utvärderingsfrågor	42
5.2 Programmets beslutsfattande	43
5.3 Beslutsfattarnas synpunkter	43
5.4 Intervjuer med personalen	46
5.5 Slutsatser	47
6. Uppföljningssystemets utformning	48
6.1 Indikatorerna i programmets uppföljningssystem	48
6.2 Ex ante utvärderingens bedömning	48
6.3 Indikatorerna och programmets mål	49
6.4 Relationen mellan indikatorer och målsättningar	51
6.5 Våra iakttagelser	52
6.6 Slutsatser	53
7. Sammanfattning och rekommendationer	53
7.1 Sammanfattning	53
7.2 Programmets utmaningar	54
7.3 Rekommendationer	55
Bilagor	57
Tabell: Bedömning av generella programindikatorer	57
Tabell: Bedömning av specifika prioritetsindikatorer	59
ÖKS-programmets dokument	61
Övriga referenser	61
Intervjuförteckning	62
Intervjufrågor till målgrupperna	62
Intervjufrågor till beslutsfattare SK och ÖK	63
Enkätfrågor	64

SAMARBETE KRING ÖRESUND, KATTEGAT OCH SKAGERRAK: HUR FUNGERAR DET NYA EU-PROGRAMMET?

1. VÅRT UPPDRAG

1.1 Uppdraget

På uppdrag av Tillväxtverket, i sin roll som förvaltande myndighet för EU-program, har vi genomfört en utvärdering av verksamheten hittills inom det så kallade ÖKS-programmet (Interreg IVA Öresund-Kattegat-Skagerrak),¹ som är en del av den europeiska politiken för regional utveckling under perioden 2007-2013. Romersk IV i namnet syftar på att det är den fjärde programperioden ("generationen") av Interregprogram. Bokstaven A betyder att det är en typ av program som avser gränsregionalt samarbete. Liknande program finns i de flesta andra gränsområden i Europa.

Utvärderingen syftar till att ge råd om det fortsatta genomförandet av programmet. Programmets organisation och processer står i fokus, medan målsättningar och strategier för att uppnå dessa mål bara berörs indirekt. Programmets målsättningar och design har bedömts tidigare (ex ante) och dess effekter kommer att bedömas senare (ex post). Här handlar det om sjuösättningen av programmet, men också om kontextfaktorer som kan påverka den fortsatta uppläggningsen (mål och strategier) och genomförandet av programmet.

Huvudfrågan är att bedöma de olika arbetsprocessernas effektivitet och funktionalitet. I detta ligger att belysa huruvida arbetsprocesserna och samarbetet mellan olika organ i genomförande- och övervakningssystemet fungerar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Fokus ligger på de första faserna i programmets arbetsprocess:

- Information gentemot programmets målgrupper
- Rådgivning och vägledning till ansökare
- Beslutsprocessen inom programmet
- Uppföljningssystemets utformning

Däremot har vi inte analyserat de projekt som får sin finansiering från programmet, bland annat eftersom de knappt har hunnit påbörja sin verksamhet.

I en senare rapport våren 2010 kommer vi att analysera

- Projektportföljens sammansättning
- Hur projekten skapar gränsöverskridande mervärde

Vi kommer under hösten 2009 att göra en jämförelse med andra Interreg-program i Sverige i form av ett seminarium med Nordregio, som utvärderar dessa.

---

¹ Vi använder genomgående samma "internationella" stavning som i programmets namn, dvs inte den svenska stavningen av Kattegatt.

Utvärderingen följer EU:s riktlinjer, bland annat att sträva efter att vara till nytta för dem som beslutar om programmets genomförande.² Det bör noteras att EU ställer krav på att utvärderingar ska genomföras under programperioden, men att det är programmet som har valt tidpunkt och inriktning för utvärderingen.

1.2 Vår tolkning: hjälp till självhjälp

Ambitionen i uppdraget är att identifiera förbättringsmöjligheter i förhållande till de uppställda målen. Vi studerar vad programmet gjort inom de berörda områdena och i förhållande till programmets syfte, men för att kunna tolka och ge rekommendationer är det också viktigt att försöka förstå hur programmets organisation fungerar och vilka nyckelfaktorer som påverkar organisationen (dess processer och resultat). På ett övergripande plan handlar det om att förstå tre grupper av individer:

- Hur leder beslutsorganen arbetet?
- Hur arbetar personalen?
- Hur agerar målgrupperna?

Utvärderingen är inspirerad av forskningen om hur organisationer genomför sina uppdrag, det som kallas implementering. En central iakttagelse är att man bör studera genomförandet både "uppifrån" och "nerifrån", dvs dels den kedja där mål och övergripande beslut bryts ner i delmål och aktiviteter, dels de inblandade personernas situation. Särskilt har det framhållits att man bör analysera hur verksamheten ter sig för dem som "gör jobbet", som möter klienterna ("street-level bureaucracy").³ I det här fallet gäller det både den anställda personalen och ledamöterna i de stora beslutsorganen som består av representanter för en mängd organisationer. Vilka förutsättningar har de fått att fullgöra sina roller (information, rådgivning, beslutsfattande, uppföljning)? På så sätt kan man identifiera brister i styrkedjan och oförutsedda faktorer som påverkar genomförandet.

Uppgiften är att dra slutsatser om vad som kan förbättras. Den norm som vi underförstått jämför programmet mot är en "rationell" och målstyrd anslagsfördelning av det slag som arbetar med regionala utvecklingsfrågor i Danmark (regioner), Norge (fylkeskommuner) och Sverige (regioner). Det handlar i samtliga fall om verksamheter som väljer ut och finansierar projekt för att uppnå mål om ekonomisk och annan utveckling inom ett geografiskt område. I kapitel 2 diskuterar vi de organisatoriska särdragen för ÖKS-programmet.

En särskilt relevant jämförelse vore att titta på hur regionerna i området samverkar med varandra i sin "ordinarie" verksamhet, vid sidan av EU-program.⁴ Detta har dock inte varit möjligt att göra på den begränsade tid vi haft till förfogande. Däremot har vi genom intervjuerna gjort en viss jämförelse med ett delvis likartat EU-program, det så kallade Nordsjöprogrammet. I våra intervjuer har det även dykt upp jämförelser med programmen Skåne-Blekinge (Sverige) och Fehmarnbelt (delar av Danmark och Tyskland). Det har även gjorts jämförelser med programmen Sverige-Norge och Interreg IIIA Öresund, där det sistnämnda var organiserat på ett annat sätt, men med likartade syften.

Vi begränsar oss i det följande till att kommentera de grundläggande aspekter av organisationens verksamhet som ingår i vårt uppdrag. Vi tar inte på oss ett ansvar för organisationsutveckling i alla de delar som brukar ingå i ett uppdrag

---

² European Commission 2007: *Indicative guidelines on evaluation methods: Evaluation during the programming period*, Working document no 5

³ För en översikt, se Hill, Michael & Peter Hupe 2002: *Implementing Public Policy*, London: Sage

⁴ Detta tangerar den strategiska frågan (nedan) om hur ÖKS-programmet bör förhålla sig till regionernas aktiviteter: i vilka delar kan och bör man samverka för att t ex sprida information och få fram projektförslag?

att bistå som organisationskonsult. Dock lägger vi upp vår undersökning så att den berör många inom organisationen, vilket kan ge stöd till ett internt utvecklingsarbete. Ambitionen är att ge "hjälp till självhjälp".

1.3 Genomförandet

Frågor och metoder för utvärderingen regleras i förfrågningsunderlaget i december 2008 från det dåvarande Verket för näringslivsutveckling, Nutek. Uppläggningen har planerats tillsammans med uppdragsgivaren (Tillväxtverkets enhet i Malmö) och med den särskilda referensgruppen inom programmets övervakningskommitté.

1.3.1 Frågor

Förfrågningsunderlaget innehåller sammanlagt elva frågor. När det gäller informationsaktiviteter fokuserar frågorna på om programmet når ut till sina målgrupper, vilket öppnar för en diskussion om vad som är en rimlig ambitionsnivå och vilka som utgör målgrupp för ett program av den här typen:

- I vilken utsträckning och via vilka kanaler har informationen nått ut till huvudsakliga målgrupper/nyckelaktörer?
- Hur kan detta avläsas i förfrågningar och inflöde av ansökningar?
- I vilken utsträckning och via vilka kanaler har information nått ut till aktörer utanför myndighetssektorn?

I fråga om rådgivningen ligger fokus på det stöd som ges, särskilt för att uppfylla urvalskriterierna. Detta handlar om hur man bör arbeta för att få fram bra projekt och om urvalskriterierna – som i hög grad styr arbetet - är utformade på ett ändamålsenligt sätt:

- I vilken utsträckning har ansökare fått stöd och hjälp genom rådgivning och vägledning i ansökningsprocessen?
- Vilket stöd ges till ansökare för att uppfylla urvalskriterierna i projektens planering och genomförande?

För att svara på dessa frågor delar vi upp analysen i ytterligare frågor som vi ställer i vår enkät (avsnitt 4).

Frågorna om beslutsfattandet handlar om hur urvalskriterierna tillämpas och om de är relevanta, där det sistnämnda är en värderande fråga. De två första frågorna rymmer flera jämförelsepunkter som har att göra med balansen mellan strikta regler (rättssäkerhet) och flexibilitet (effektivitet):

- Vilken vikt ges urvalskriterierna vid urval av projekt?
- Bedöms kriterierna likvärdigt vid beslut inom genomförandeorganisationen?
- Är urvalskriterierna inklusive de horisontella kriterierna relevanta?

När det gäller uppföljningssystemet är alla frågorna värderande, vilket ska ses mot bakgrund av att de handlar om ett indikatorsystem som byggts upp för att användas senare, för att styra och utvärdera projekten. Vår utvärdering ger en chans att modifiera uppföljningssystemet om det behövs, vilket reser frågan om hur ett uppföljningssystem bör vara uppbyggt:

- Är indikatorerna relevanta i förhållande till programmets mål?
- Är indikatorerna lämpliga för att beskriva graden av gränsöverskridande samarbete?
- Ger uppföljningssystemet goda förutsättningar för utvärdering av programmets resultat och effekter?

Det är särskilt frågorna om rådgivning och beslutsfattande som handlar om hur programmet fungerar och som förutsätter en grundläggande förståelse av programmets förutsättningar och processer, för att vi ska kunna dra slutsatser och ge rekommendationer.

1.3.2 Metoder

I genomförandet av utvärderingen har en ambition varit att ge stort utrymme för synpunkter från programmets beslutsfattare, personal och utvalda målgrupper. Våra metoder för att samla in information har varit:

- Explorativa intervjuer med personalen vid Tillväxtverket i Malmö (förvaltande myndighet) och vid kontoren i Köpenhamn och Kungsbacka (programmets sekretariat) samt med den norska förvaltande organisationen
- Intervjuer och samtal med personer i beslutsorganen (övervakningskommittén och de två styrkommittéerna)
- Enkätfrågor till alla som ansökt om medel från programmet
- Intervjuer med företrädare för ett urval målgrupper
- Deltagande i ett urval aktiviteter inom programmet

I de värderande delarna, särskilt frågorna om urvalskriterierna och uppföljningssystemet, bygger vi även på våra egna erfarenheter av styrningsfrågor (en så kallad skrivbordsanalys). Det finns en omfattande litteratur om styrning av projekt och organisationer som vi bygger detta på.

En utförlig beskrivning av metoderna för att besvara frågorna (analysramen) finns i vårt anbud från januari 2009. Uppläggningsen sammanfattas i följande figur, där raderna anger det vi vill samla information om, medan kolumnerna anger vilka kategorier av personer vi har samlat information från:

Tabell: Undersökningsobjekt, informationskällor och metoder. (Kursiverad text avser moment som kommer att behandlas i en senare rapport.)

	Sekretariat	Beslutsorgan	Målgrupper	Beviljade projekt	Avslagna projekt
Information	Intervju		Intervju	Enkät	Enkät
Rådgivning	Intervju		Intervju	Enkät	Enkät
Beslut	Intervju	Intervju			
Uppföljning	Intervju	Intervju			
Projektportfölj	<i>Intervju</i>	<i>Intervju</i>			
Gränsöverskridande mervärde	<i>Intervju</i>	<i>Intervju</i>		<i>Fallstudier</i>	

Vi har genomfört drygt 20 intervjuer (se bilaga), varav tre hade formen av utförliga rundabordssamtal (explorativa fokusgrupper). Vi har träffat merparten av personalen och har deltagit i sammankomster med beslutsorgan samt vid en konferens för en av programmets målgrupper ("Maritime Cooperation", Göteborg, maj 2009).

Det har varit viktigt att bygga upp en förtroendefull relation med personal och beslutsfattare i programmet, bland annat för att möjliggöra problematiserande samtal samt att få tillgång till kvalificerad information om hur arbetet bedrivs och vilka faktorer man upplever påverkar verksamheten (tolkningar, bedömningar, bakomliggande orsaker etc). Därför har det också varit viktigt att löpande diskutera våra resultat, bland annat vid sammanträdet med övervakningskommittén den 29 maj och vid personalens gemensamma "teambuilding"

den 31 augusti. *Ett utkast till rapport har diskuterats med referensgruppen den 8 oktober och med övervakningskommittén den 26 november.*

Utöver intervjuerna har vi genomfört en webbenkät med personer som lämnat in ansökningar till ÖKS-programmet. Enkäten presenteras i avsnitt 4.

Frågorna i enkäten och intervjuerna har utformats i samråd med uppdragsgivaren.

Utvärderingen har genomförts med en ambition att belysa traditioner från de tre berörda länderna. Vi har ställt frågor om, och i så fall på vilket sätt, nationella särdrag har någon betydelse. I projektgruppen ingår medarbetare från Sverige, Norge och Danmark. Vår bild är att skillnaderna mellan länderna är små, men att de kanske har betydelse för hur beslutsorganen fungerar (nedan).

Vi har också haft en ambition att utnyttja tidigare forskning inom området, men konstaterar att det ytterst begränsade materialet om erfarenheter från andra Interregprogram inte har varit till någon hjälp i det här sammanhanget.⁵

2. ÖKS-PROGRAMMET

2.1 ÖKS som en del av EU:s sammanhållningspolitik

ÖKS-programmet är en del av EU:s insatser för att främja ekonomisk utveckling och integration mellan länderna i Europa. Genom de så kallade Interregprogrammen understöds regionbildningar som överlappar flera länder, i det här fallet Danmark, Norge och Sverige. Till en del bygger programmet på erfarenheter från de tidigare programmen kring Öresund (Skåne och Själland), på Jylland och mellan Sverige och Norge.

ÖKS-programmets tillkomst rymmer inslag som kan påverka hur programmet fungerar i praktiken. Vid utformningen av programmet fanns det olika uppfattningar om det skulle vara ett sammanhållet program eller separata program för Öresund och Kattegat-Skagerrak. Placeringen av kontoren i Köpenhamn och Kungsbacka kan delvis ses som en kompromiss mellan de olika viljorna. Tidigare hade Öresundskomiteen (med internationell stavning) en stark ställning som både allmänt organ för integrationen och som sekretariat för Interregprogrammet i Öresundsområdet. Enligt det nuvarande programdokumentet kan inte Öresundskomiteen vara projektägare. Den norska medverkan koordineras av den ansvariga fylkeskommunen (Östfolds fylkeskommune).⁶

Det bör också nämnas att det finns flera andra EU-program som överlappar med ÖKS-programmet. I programdokumentet räknas tio andra EU-program upp, som ÖKS-programmet bör förhålla sig till. Överlappet är störst för Själland, där vissa målgrupper har upp till sju program att välja mellan. I praktiken leder skillnaderna i programmens inriktning och finansieringsgrad (subventionsgrad) till att det uppstår en "marknad för projektstöd" i ÖKS-området.⁷ Därmed uppstår en extra anledning hos enskilda program att framstå som attraktiva för målgrupperna.

Programmen kommer i någon mån att koordineras genom EU:s nyligen lanserade Östersjöstrategi, som syftar till att knyta ihop insatser så att de får större effekt. Samtidigt innebär en samordning att inriktning och bedömningsgrunder

⁵ EU samlar erfarenheter inom en aktivitet som kallas Interact. Några få vetenskapliga artiklar finns publicerade. Vi har också haft kontakt med en internationell forskargrupp som analyserar gränsregional samverkan.

⁶ Se programdokumentet. Organiseringen av Öresundsprogrammet har varit olika för varje programperiod.

⁷ ÖKS-programmet erbjuder 50 procent finansiering av projektkostnader samtidigt som vissa andra program erbjuder upp till 100 procent.

(kriterier) för enskilda program kan påverkas, vilket i sin tur kan göra det svårare på kort sikt i ÖKS-programmet att fatta beslut och, därmed, att ge råd till ansökare. Å andra sidan öppnar Östersjöstrategin möjligheten att fler aktörer blir intresserade av ÖKS-programmet.

I varje land finns en nationell strategi som visar hur EU:s insatser kopplas ihop med den nationella politiken. Däremot är den nationella politiken för regional utveckling i hög grad överförd till regioner respektive fylkeskommuner. Det har skett överföringar av både pengar och ansvar under det senaste decenniet. Ett svenskt "regionförsök" inleddes 1997 och berör nu större delen av landet. På den danska sidan genomfördes en omfattande strukturreform 2007, där det skapades regioner med nya arbetsuppgifter och en ny indelning. Som konsekvens försvann en tidigare motor i Öresundssamarbetet, Huvudstadens utvecklingsråd, HUR. I Norge har vissa försök gjorts och nu förs uppgifter från den nationella till den regionala nivån. Däremot är indelningen oförändrad.⁸

Ett dilemma för ÖKS-programmet är att åstadkomma något nytt samtidigt som programmet bör bygga vidare på den kunskap och erfarenhet som finns hos privata och offentliga aktörer i området. Regelverken kräver att insatserna ska visa "additionalitet", det vill säga att man adderar något till (utöver) befintliga insatser, samtidigt som goda idéer i princip är intressanta även för andra att finansiera.⁹ Grundidén är att EU inte ska finansiera sådant som medlemsstaterna själva borde finansiera. Ett sätt att skapa additionalitet kan då vara att kräva ett gränsregionalt mervärde i projekten, eftersom det finns få andra finansiärer av gränsregional samverkan. Resonemanget visar att det finns möjligheter att förenkla urvalskriterierna när man betraktar dem samlat.

Resonemanget pekar också på att ÖKS-programmet behöver hitta sin särart i förhållande till regionerna (fylkeskommunerna) i området, samtidigt som det inte bör isolera sig från regionerna. Regionerna var med och konstruerade programmet och de sitter med i beslutsorganen, men det kan behövas en genomtänkt samverkan och/eller arbetsfördelning - en gemensam strategi - mellan programmet och regionerna. En relevant fråga (som ligger utanför vårt uppdrag) är hur dessa relationer ser ut idag och hur de kan och bör utvecklas.

En viktig skillnad mellan ÖKS-programmet och de nationella/regionala insatserna gäller synen på företagens medverkan. I nationella/regionala projekt eftersträvar man medverkan av företag och privata organisationer som arbetar med utvecklingsfrågor. Man ser deras medverkan och medfinansiering som ett tecken på att projekten är företagsekonomiskt prioriterade. Inom EU betonas istället risken för snedvridande konkurrens och därför är möjligheterna för företag att ta emot EU-medel ofta begränsade.¹⁰ De företag som deltar i ÖKS-programmet gör det av andra skäl än ekonomiska. Intresseorganisationer m fl kan ta emot EU-medel i den utsträckning de har tagit emot offentliga medel för detta syfte (t ex från en myndighet).¹¹

Begränsningarna innebär sannolikt att färre företag deltar och att programmet måste lägga större energi på att bearbeta företagskontakter än vad som är fallet i nationella/regionala program. En konsekvens är att det är svårt för ÖKS-programmet att bedöma marknaden för de idéer som utvecklas inom projekt som syftar till näringslivsutveckling (programområde 1, se nedan), dvs att be-

⁸ För en översikt, se Sandberg, Siv: *Nordiska strukturreformer*, www.nopus.org

⁹ Additionalitet handlar i utvärderingssammanhang om ett mervärde i förhållande till en alternativ situation, ofta analyserat ex post. Det är inte uppenbart hur det kan omformuleras till ett villkor och mätas ex ante.

¹⁰ ÖKS-programmet utnyttjar inte de möjligheter som finns, jfr Nordjöprogrammet för exempel på hur en annan typ av program agerar. I Sverige medfinansierar de regionala EU-programmen direkta företagsstöd och riskkapitalsatsningar.

¹¹ Projektteknisk bok s 18

döma vilka projekt som är viktigast för företagen och för att uppnå programmet's tillväxtmål.

Sammanhållningspolitiken är kontroversiell inom några av EU:s medlemsländer. Kritikerna har tyckt att den är onödig i Norden (främst de nationella programmen) och att EU borde fokusera på andra delar av Europa som har större behov. Vår undersökning syftar inte till att diskutera värdet av sammanhållningspolitiken. Däremot belyser den frågan om sammanhållningspolitiken är genomförbar och kostnadseffektiv. I bakgrunden finns därmed några av de övergripande frågorna:

- Är Interreg-programmen bra komplement till nationella insatser?
- Hur unika är målen?
- Äger programmen frågorna?/Kan de uppnå målen på egen hand?
- Samverkar eller konkurrerar insatserna med andra aktiviteter?
- Ökar eller minskar anslagen till ekonomiskt utvecklingsarbete?

Dessa frågor besvaras inte i vår undersökning, men finns i bakgrunden.

2.2 "En virtuell myndighet"

ÖKS-programmet utgör en målstyrd organisation, skapad genom internationella förhandlingar mellan EU och de tre berörda länderna (varav två medlemsstater). Programmet kan beskrivas som en virtuell utvecklingsmyndighet, med en inre kärna av personal och beslutsfattare, som bygger upp en avsevärd projektorganisation för att verka under en begränsad tid.

Det är en stor summa pengar som står till förfogande. Den ekonomiska ramen för programmet är ca 250 miljoner Euro under perioden 2007-2013, varav hälften utgör medfinansiering från andra organisationer, företrädesvis offentliga. Till detta kommer eventuell privat medfinansiering i projekten. Sammantaget innebär det att EU:s politik för ekonomisk utveckling (ca 120 miljoner Euro) växlas upp till mer än dubbla insatsen.¹²

Programmet ska informera om sin existens (få fram projektansökningar), ge råd, fatta beslut och därefter styra projektorganisationen, bland annat genom uppföljningar, samt bidra till att resultaten förs ut och omsätts i det geografiska området.

Organisatoriskt är programmet ett slags nätverk som knyter samman nationella och regionala organisationer som arbetar med utvecklingsfrågor.¹³ Organisationerna var med i utformningen av programmet, i skrivarbetet. Nu finns det överlappningar mellan ÖKS-programmet och andra aktörer i gemensamma målsättningar, gemensamma beslutsfattare, personal som arbetat i andra organisationer och projekt som bedrivs i andra organisationer men samfinansieras och "samägs" med ÖKS-programmet. Programmet är någonting eget men inte skilt från de övriga organisationerna. Lite tillspetsat är det en gemensam plånbok, som också försöker vara inspiratör och koordinator.

Några organisationer är medfinansierare direkt till programmet. Dels är det de norska fylkeskommunerna som medfinansierar projekt. Dels är det Tillväxtverket och de fyra berörda danska regionerna som medfinansierar de administrativa kostnaderna (TA-medlen) och har tagit på sig ett visst ekonomiskt ansvar gentemot EU.

Den tidsbegränsade projektorganisationen kan vara effektiv och målinriktad. Samtidigt blir den i stor utsträckning beroende av andras erfarenheter och

¹² Proportionerna varierar mellan projekten och över programperioden. Dessutom avviker förvaltningskostnaderna. Se programmets årsrapport för mer exakta uppgifter. 15,4 miljoner utgör administrationskostnader ("tekniskt stöd").

¹³ Jfr Vaekstfora i Danmark eller partnerskap för tillväxt i Sverige (se Statskontoret 2004:05, *Det regionalpolitiska experimentet*)

kontakter för att hitta projekt som krokar i och förstärker de utvecklingsprocesser som pågår i området. Det blir därmed också en längre startsträcka för programmet innan det får full kraft.

Internt är organisationen fragmenterad med:

- en förvaltande myndighet (Tillväxtverket, enheten i Malmö),
- en norsk förvaltande organisation (Østfolds fylkeskommune),
- tre särskilda beslutsorgan (en övervakningskommitté och två styrkommittéer; en för vardera delprogrammet) samt
- två kontor som utgör sekretariat för respektive delprogram (Öresund i Köpenhamn och Kattegat-Skagerrak i Kungsbacka)

Därutöver ingår en attesterande myndighet och en revisionsmyndighet, som är avskilda från den operativa verksamheten.

Beredning av ansökningar och beslutsfattande om stöd sker i flera steg. Ansökningar inkommer till sekretariatet och bereds av handläggare. Sekretariatet sammanställer underlag för projektprioritering till styrkommittéerna respektive övervakningskommittén. De projekt som inte lever upp till de av övervakningskommittén beslutade kriterierna för stödberättigande får ett beslut om avslag från förvaltande myndighet och når aldrig styrkommittéerna respektive övervakningskommittén. När kommittéerna prioriterat vilka projekt som ska få stöd fattas det formella beslutet om EU-stöd av förvaltande myndighet.

Det är inte tydligt hur "befälsordningen" ser ut. Personalen vid kontoren är anställd av Öresundskomiteen respektive Region Halland, men är underställd den förvaltande myndigheten, som har ansvar för verksamheten vid kontoren.¹⁴ Vi använder den samlade benämningen "personalen" där det inte finns anledning att skilja mellan Tillväxtverket och de två kontoren.

Beslutsorganen är stora. Övervakningskommittén har 24 ledamöter och lika många suppleanter som representerar organisationer i tre länder samt andra EU-program (Tillväxtverket). Därutöver närvarar tjänstemän som biträde till sina politiker. Även EU deltar i sammanträdena. Ordförandeskapet växlar mellan departementstjänstemän från Danmark och Sverige.

De två styrkommittéerna har en liknande sammansättning, dock med skillnaden att de har presidier som utgörs av regionpolitiker. I Öresund har det införts en informell beredningsgrupp med tjänstemän från de tre regionerna (Region Skåne, Region Själland och Region Huvudstaden) för att bidra utöver sekretariatet (kontoren) och den förvaltande myndigheten i beredningen och förankringen av besluten.

Sammansättningen innebär att deltagarna ofta har dubbla identiteter, inom den nya organisationen och inom sina "ordinarie" organisationer. Det innebär både en chans och en risk att skapa en kultur som inom ramen för EU:s regelverk innehåller normer (ambitioner, kulturer, juridiska traditioner etc) från många andra organisationer. Det kan ta tid att utveckla en gemensam grundsyn men det finns också en chans att ta tillvara olika perspektiv, erfarenheter och kontaktnät.

Även när det gäller personalen kan man i någon mån tala om att det finns inslag av andra kulturer. Tjänstemännen inom ÖKS-programmet har till viss del sitt ursprung i nationella och regionala organisationer med uppdrag att stimulera ekonomisk utveckling. Det betyder att det finns en motsvarande mix av erfarenheter och perspektiv inom tjänstemannakåren. Det betyder också att

---

¹⁴ Programdokumentet

det inte är helt friktionsfritt för personalen att förstå och föra ut övervakningskommitténs och styrkommittéernas vilja.

En viktig fråga är hur ledarskapet utövas i en fragmenterad organisation. Det finns en risk i uppbyggnaden av ÖKS-programmet, att den stora mängden involverade aktörer leder till att ingen tar på sig ledarskapet om det uppstår problem. Vem har egentligen ledartröjan? Tjänstemännen i den förvaltande myndigheten (Tillväxtverket)? Tjänstemännen i sekretariatet (de två kontoren)? De regionala politikerna som utgör presidier i de två styrkommittéerna? Departementstjänstemännen som turas om att vara ordförande i övervakningskommittén? Det kan även finnas en risk för en konfliktlinje mellan nationaliteterna, som skär tvärs igenom alla organisationer. Det blir viktigt med dialog och en gemensam vision om integrationen mellan länderna.

En annan viktig aspekt är att programmet ännu inte finns i sin helhet. Det växer fram stegvis och är beroende av att det genereras goda projektidéer som kan bifallas. De goda idéerna kommer inte automatiskt till ÖKS-programmet. Det krävs ett administrativt entreprenörskap och ett ledarskap inom organisationen för att hitta de goda projekten genom information, rådgivning och beslut.

Verksamheten genomförs i projekt som är unika och består av deltagare med sin bakgrund i andra organisationer, exempelvis myndigheter och kommuner. Samtidigt är de komplexa med deltagare från flera länder mm. Huvudmannaskapet för projekten är delat mellan ÖKS-programmet och medfinansiärerna. Ett antal krav ställs på projekten, dels i form av vilken typ av produkter de ska leverera, definierat genom indikatorer i uppföljningssystemet, dels i form av krav på projektorganisationen, definierat genom urvalskriterier och ekonomistyrning (se nedan).

För alla organisationer som delar ut projektmedel är det viktigt att det råder konkurrens, så att tävlan om att ta del av programmets pengar driver upp kvaliteten i de projekt som beviljas. Vi noterade ovan att det finns många finansierare i ÖKS-området, vilket innebär att det finns en risk för en omvänd situation, att bristen på goda projekt "slår ut" oattraktiva finansierare, dvs att de sämsta projekten blir över till ÖKS-programmet .

Sammanfattningsvis utmärks EU:s insatser inom Interreg-programmen administrativt av några särdrag:

- Nätverkskaraktären, dvs att programmet till stor del bygger vidare på insatserna i befintliga organisationer
- Strikta regelverk och ansvarsutkrävande med fokus på formalia snarare än på resultaten, vilket kan leda till en försiktighetskultur
- Villkorlig finansiering, dvs att medel som inte delas ut måste betalas tillbaka, vilket kan leda till utgiftsmaximering (se nedan)

Förutsättningarna för programmets genomförande innehåller utmaningar av olika slag

- Svårigheter att välja och genomföra åtgärder som bidrar till ekonomisk utveckling (på ett bättre sätt än om programmet inte hade genomförts), vilket talar för en flexibel och reflekterande styrning.
- Svårigheter att leda och genomföra programmet (inklusive risken för missbruk och korrruption), vilket talar för en rigid och regelbaserad styrning.

2.3 Programmens uppbyggnad

Programmet definieras i det programdokument som kommissionen godkände i mars 2008. Det innehåller en problemanalys och en beskrivning av programmens uppbyggnad.¹⁵ Geografiskt består det av två delprogram:

- Öresund, som omfattar tre regioner (svenska Skåne samt danska Själland och Huvudstaden)
- Kattegat-Skagerrak, som omfattar 13 regioner (Halland och Västra Götaland i Sverige, Nord- och Mittjylland i Danmark, åtta fylkeskommuner samt Oslo i Norge)

Därutöver fungerar programmet i sin helhet som en geografi för projekt som berör båda delområdena, de så kallade ÖKS-projekten. Övervakningskommittén beslutar om dessa och om övergripande regler för programmet.

Delprogrammen har olika visionsformuleringar men programmet har även en gemensam övergripande vision, att skapa "ett attraktivt och konkurrenskraftigt område som kännetecknas av kunskapsbaserat samarbete och hållbar utveckling".

2.3.1 Inriktning

Programmet är uppbyggt kring EU:s målstyrningsmodell, med mål och delmål samt mer detaljerade indikatorer som preciserar vad som ska göras (nedan). Det finns även urvalskriterier och andra regler som avgränsar och styr programmets genomförande (nedan). Dessa komponenter utgör de facto en strategi eller teori om hur de identifierade problemen ska lösas och visionerna uppnås. Utformningen utvärderades ex ante och vi återkommer nedan till en analys av uppföljningssystemet.¹⁶

Programmet har tre delar ("prioriterade områden"), varav två handlar om internationalisering och en om tillväxt. Det som står i programdokumentet får betraktas som antaganden om vad gränsregionalt samarbete kan tillföra inom respektive område.

Tillväxtdelen (prioriterat område 1) handlar om sådant som traditionellt anses höra till innovationspolitik, men med en ambition att samverka över nationsgränserna ska tillföra ett mervärde till detta. Ca 115 miljoner Euro har avsatts i preliminär (indikativ) budget, inklusive medfinansiering, för detta område.

Internationaliseringsdelarna handlar om det som kallas regionförstoring, att knyta ihop ett större geografiskt område så att det uppstår större arbetsmarknadsregioner, vilket kan förväntas ha positiva effekter på tillväxten. Den ena delen (prioriterat område 2) handlar om att påverka planer, program och strategier för organisationer i det geografiska området. Den andra delen (prioriterat område 3) handlar om att främja vardagsintegration mellan invånarna. Här ligger återgårdar för kulturell integration. Det finns också en ambition att påverka politiskt skapade hinder för integrationen, t ex skillnader i arbetsmarknadspolitikens inriktning. För dessa områden har det preliminärt (indikativt) avsatts ca 127 miljoner Euro (87 respektive 40), inklusive medfinansiering.

Varje prioriterat område (3st) innehåller ett programmål och 3-4 delmål, med vissa skillnader mellan Öresund och Kattegat-Skagerrak. Totalt finns det 17+17 delmål för ÖKS-programmet (se avsnitt 6). Programdokumentet beskriver i texten vilken typ av projekt som kan finansieras inom ramen för de olika målen.

---

¹⁵ Programdokumentet

¹⁶ Ramböll Management 2006: *Förhandsutvärdering Mål 3 Öresund-Kattegat-Skagerrak*

2.3.2 Styrning genom indikatorer

Uppföljningssystemet innehåller flera typer av indikatorer, vilka utgör mer detaljerade mål för programmet. Det finns indikatorer på programnivå som mäter "antal projekt" som bidrar till respektive mål. Dessa beslutades av kommissionen som en del av godkännandet av programmet. Senare har den förvaltande myndigheten skapat indikatorer för projekten, där det framgår vilka typer av aktiviteter som projekten ska genomföra.

Således finns det för programmet i sin helhet (programnivån) följande som utgör ett slags planeringssystem, där det framgår hur många projekt som ska bidra till respektive indikator:

- **Programindikatorer**, sex stycken, varav tre avser integrationsarbete och tre avser horisontella mål (miljö, jämställdhet samt integration och mångfald).
- **Prioritetsindikatorer**, som avser innehållet i de tre prioriterade områdena (programmets mål ovan; två per område, totalt sex stycken).
- **Kontextindikatorer**, som mäter den ekonomiska utvecklingen i området (det som programmet ytterst vill påverka) och är tänkta att lägga en grund för resonemang om programmets effekter.

För projekten finns en större mängd indikatorer:¹⁷

- De tre integrationsrelaterade indikatorerna ovan har blivit fyra teman med vardera 3-4 indikatorer, totalt 13 st.
- De sex prioritetsindikatorerna ovan har blivit teman med 2-4 indikatorer för varje. För projekt inom tillväxtområdet finns nio indikatorer, medan de övriga har sex indikatorer vardera.
- För de horisontella kriterierna ska man ange och motivera vilken typ av påverkan projektet kan förväntas ha.

Indikatorsystemet är tänkt att göra det tydligt och förutsägbart vad programmet och projekten vill uppnå. Det ska även göra det lättare att följa upp och utvärdera insatserna. Samtidigt finns det en risk att indikatorerna är för snäva och begränsar handlingsfriheten och kreativiteten för beslutsorganen. Det handlar om en trade-off mellan rättssäkerhet och effektivitet.

Genom intervjuerna har vi fått intrycket att personerna i beslutsorganen inte känner till att det finns indikatorer för projekten utöver de som finns i programdokumentet.

Det är också otydligt hur programmet avser att använda den detaljerade informationen om projekten, om den kommer att användas som underlag för att styra och/eller prioritera insatser mellan projekten och hur de kommer att användas i ex post-utvärderingen.

Vi beskriver och analyserar indikatorerna i avsnitt 6.

2.3.3 Styrning genom urvalskriterier

Utöver indikatorerna finns urvalskriterier. För att godkännas ska projekt uppfylla

- Fem tekniska kriterier (formella baskrav)
- Elva kvalitativa kriterier (svärbedömda egenskaper)
- Tre horisontella kriterier (som ovan)

Det förs en omfattande debatt inom programmet om dessa urvalskriterier och de får stort utrymme i vår undersökning. Därför bör det noteras att urvalskriterierna är fler än i de flesta andra EU-program och att de har införts genom

---

¹⁷ Veiledning till söknadsblankett

beslut i ÖKS-programmet. EU:s regler tillåter andra sätt att utforma urvalskriterierna.¹⁸

För alla EU:s fonder krävs att insatserna uppvisar additionalitet och att de bidrar till att uppnå horisontella mål.¹⁹ Med det abstrakta begreppet additionalitet avses att finansieringen ska bidra till något nytt som annars inte skulle komma till stånd, exempelvis genom att medlemsstater eller regioner finansierar det. Tanken är att de senare inte ska flytta över sina kostnader på EU.

Additionaliteten är helt central som grund för verksamheten, men det är svårt att tänka sig så unika projekt att ingen annan vore intresserad av att finansiera dem. Satsningar bör rimligen bygga på tidigare erfarenheter, vilket automatiskt gör det relevant – i princip – för många aktörer att finansiera insatserna. Bland annat detta gör att många ansökare har svårt att ange hur man uppfyller kravet. Vi återkommer till hur man arbetar med detta i ÖKS-programmet och hur det skulle kunna förenklas.²⁰

Av EU:s strukturfondsinsatser (Interreg) krävs därutöver att de ska ha stödtagare från minst två länder samt att de ska samarbeta om minst två av fyra arbetsmoment: planering, genomförande, personal och finansiering.²¹ Reglerna tillåter alltså att två av dessa *inte* är uppfyllda.

I ÖKS-programmets tekniska "baskrav" finns två av EU:s kriterier, "partners från minst två länder" och "gemensam offentlig finansiering". Därutöver krävs "komplett ansökan" (med alla obligatoriska bilagor, bl a finansieringsintyg),²² "stödberättigat område" (rätt geografi) och "projektlängd" (max 3 år).

Bland de elva kvalitativa kriterierna ingår från EU:s regelverk "additionalitet", "gemensam projektutveckling" (planering), "gemensamt projektgenomförande" och "gemensam personal" (där samtliga är obligatoriska). Programmets horisontella kriterier är de samma som EU:s.

Därutöver ingår det abstrakta kriteriet "gränsöverskridande mervärde" och ett antal övriga krav: "inom ramarna för programmet" (programmets mål), "kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader", "konkreta resultat", "långsiktiga effekter", "ansökt belopp" (minimum 100.000 Euro), "genomförandekapacitet och –struktur".

Sammanfattningsvis ställs samtliga krav som EU:s regler nämner, men utan den flexibilitet som EU medger. Därutöver ställs ett antal krav som handlar om att beslutsunderlaget ska vara komplett, att projekten ska rymmas i programmet och att aktiviteter och förväntade effekter ska vara kostnadseffektiva. Det sista förefaller vara det som är svårast att visa i en projektansökan, vid sidan av de horisontella och de abstrakta kraven (additionalitet och gränsöverskridande mervärde). Övriga kriterier förefaller tydligare men sätter därmed striktare gränser för vilka projekt som kan godkännas.

I programmet finns en möjlighet att finansiera mindre projekt av förstudiekaraktör. För mikroprojekt (Öresund) gäller alla kriterier utom "projektlängd" och "långsiktiga effekter". Maximalt belopp är 25.000 Euro och dessutom måste projekten antingen skapa samarbeten mellan nya konstellationer av aktörer el-

¹⁸ Se PM från Tillväxtverket för en översikt över urvalskriterier i några andra EU-program.

¹⁹ Förordning 1083/2006 art 15.1 (additionalitet), 16 (jämförbarhet mellan kvinnor och män samt icke-diskriminering, dvs integration och mångfald), 17 (hållbar utveckling).

²⁰ I andra sammanhang har EU-program valt mer konkreta termer som "oortodoxa" eller "nyskapande" projekt.

²¹ Förordning 1080/2006 art 19.1

²² Kravet på information om enskilda personer har förenklats sedan programmet sjösattes.

ler inom nya områden. Förberedande projekt inom Kattegat-Skagerrak och ÖKS har liknande kriterier.

2.3.4 Ekonomistyrning

Vid sidan av indikatorer och urvalskriterier styrs projekten av ekonomirelaterade regelverk. Det finns en budgetmodell som anger hur kostnader och finansiering mm ska redovisas. Modellen har ändrats under programmets första år, bland annat för att förenkla ansökningarna, men för dem som redan påbörjat sina ansökningar blev det ofta ett merarbete.

Den första budgetmodellen innebar att endast projektägaren kunde ta emot medel från ÖKS-programmet, för att sedan fördela medlen till deltagarna. I den nya modellen kan alla offentliga projektdeltagare ta emot pengar från ÖKS-programmet.

Det finns krav om finansieringen i urvalskriterierna (ovan) och de tidigare nämnda begränsningarna i möjligheterna för privata organisationer att ta emot pengar. Vidare finns det en utförlig förteckning över vilken typ av kostnader som kan godkännas.

Ekonomistyrningen sker under hela projekttiden, bland annat genom rekvisitionsprocessen, där projekten ger en lägesbild i en årlig statusrapport.

2.3.5 Samlad effekt av styrinstrumenten

Totalt sett finns det en stor mängd regler som anger ramarna och syftet med programmets insatser. Urvalskriterierna och budgetmodellen sätter ett antal restriktioner på projektens genomförande, närmast en dimension som anger HUR projekt ska genomföras, medan indikatorerna och målen anger VAD som ska uppnås.

Komplexiteten är stor och det är svårt både för målgrupperna att anpassa sina projektidéer och för personal och beslutsfattare att dra gränser för vad som kan finansieras. En risk är att reglerna skapar en så hög "tröskel" för målgrupperna att de skrämmer bort goda projektidéer. Sådana synpunkter är vanliga i våra intervjuer, men vi har även stött på uppfattningen att det bör finnas strikta regler för ett program som delar ut mycket pengar. Vi återkommer nedan till hur målgrupperna och andra uppfattar programmet.

En bakomliggande tanke med mål- och resultatstyrning är att fokusera styrningen på det viktigaste (målen) och att ge utrymme för kreativitet i utformningen av insatserna. En viktig förutsättning för att det ska fungera är att personalen och beslutsfattarna kan konkretisera målen i en dialog med målgrupperna. En annan förutsättning är att inte regelverken är så omfattande att utrymmet för kreativitet och förnyelse försvinner. Tillspetsat bygger konstruktionen på en stark tro på rationalism som kanske inte ger utrymme för ett politiskt ledarskap.²³

En utmaning i konstruktionen av ÖKS-programmet är att undvika de problem som funnits i tidigare program. Genomgången av de komplexa reglerna antyder att problemen inte har försvunnit med konstruktionen av ÖKS-programmet. I halvtidsutvärderingen 2003 av Interreg IIIA Öresundsregionen skrev utvärderarna att "...ansökningsprocessen uppfattas som komplicerad bland många som sökt bidrag. Oklarheterna har framför allt rört två områden.

- För det första gäller det själva programmets målformuleringar och definitioner samt informationen om hur indikatorerna kan användas. Kombinationen av formella krav och en rik flora av mål, indikatorer och

²³ Se text SOU 2007:75, *Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning* eller Radin, Beryl A 2006: *Challenging the performance movement*, Washington, DC: Georgetown University Press

olika indelningar av dessa upplevs av främst projektledarna som svår-
genomtränglig.

- För det andra har programsekretariatet haft vissa svårigheter att förtydliga vilka de egentliga kraven för beviljning av medel är i olika avseenden".²⁴

För att programmet ska nå framgång har de kontextuella förutsättningarna stor betydelse. Vi nämnde ovan att det bland annat uppstått en konkurrens mellan finansörer om att hitta goda projekt snarare än tvärtom. I det som brukar kallas en programteori – en modell som visar hur insatserna ska leda till de önskade effekterna - är det viktigt att se hela kedjan av händelser som måste inträffa och alla de faktorer som kan påverka tillgången till projekt och genomförandet av de samma.

2.4 Läget sommaren 2009

I årsrapporten för 2008 ges en utförlig beskrivning av läget i programmet. En därefter uppdaterad version av nyckeldata finns i underlaget till sammanträdet med övervakningskommittén i slutet av maj, vilket är de data som vi kortfattat presenterar här.

Sedan programmet godkändes den 27 mars 2008 har fem ansökningsomgångar genomförts. Under 2009 kommer ytterligare tre ansökningsomgångar att genomföras.

Tabell: Ansökningsomgångar, genomförda och återstående under 2009 (Källa: Förvaltande myndighet)

Ansökningsomgång	Typ av projekt
1 15 mars-15 april 2008	ÖKS, KASK, Öresund
2 10 maj-10 juni 2008	Öresund
3 15 aug-15 sept 2008	ÖKS, KASK, Öresund
4 10 nov-10 dec 2008	Öresund
5 17 febr-17 mars 2009	ÖKS, KASK, Öresund
6 17 maj-17 juni 2009	Öresund
7 17 aug-17 sept 2009	ÖKS, KASK, Öresund
8 17 nov-17 dec 2009	Öresund

Efter fem ansökningsomgångar har det registrerats totalt 61 ansökningar enligt följande:

Tabell: Ansökningar till och med maj 2009 (Källa: Förvaltande myndighet)

Inkomna ansökningar - antal	Bifall	Avslag FM	Avslag SK/ÖK	Ej beslutat	Återtagen	Totalt
Öresund	8	5	6	2	3	24
Kattegat-Skagerrak	11	5	3	0	3	22
Öresund-Kattegat-skagerrak	2	5	2	1	0	10
Totalt	21	15	11	3	6	56
Mikroprojekt	2	0	0	0	0	2
Förberedande Projekt	3	0	0	0	0	3
Totalt	5	0	0	0	0	5

Av de 61 ansökningarna avser 5 stycken mindre projekt och 56 stycken reguljära projekt. Av de senare utgör åtta stycken omarbetade ansökningar, vilket gör det rimligt att prata om 48 unika ansökningar (vilket är den siffra vår enkätundersökning bygger på).

Sammanlagt 26 projekt har fått bifall, varav 10 i Öresund, 14 i Kattegat-Skagerrak och 2 i Öresund-Kattegat-Skagerrak. Totalt belopp för dessa projekt är ca 24,5 miljoner Euro, varav ca 5,7 miljoner utgörs av norska Interregmedel (IR-medel). Fördelningen per delprogram är följande:

²⁴ Inregia 2003: Halvtidsutvärdering av Interreg IIIA Öresundsregionen

Tabell: Fördelning per delprogram (strukturfondsmedel och IR-medel)

Geografi	An-sökt maj 09	Utfall maj 09	Indikativ budget	Resterande medel	Önskad fördelning (procent)	Fördelning maj 09 (procent)
Öresund	28,8	7,4	52,5	45,1 (85,9%)	50	40
Kattegat-Skagerrak	30,0	14,4	54,6	40,2 (73,6%)	40	42
ÖKS	13,2	2,9	13,6	10,7 (78,7%)	10	18
Summa	72,0	24,7	120,7	96,0 (79,5%)	100	100

Det framgår att cirka 20 procent av medlen har fördelats, men att det finns en stor skillnad mellan geografierna. Öresund ligger på knappt 15 procent, medan Kattegat-Skagerrak har in-tecknat drygt 26 procent av sin budget.

Fördelningen per prioriterade områden visar att tillväxtområdet är mer in-tecknat än de två internationaliseringsdelarna. Inom tillväxtområdet är 27 procent in-tecknat medan de övriga ligger på 14 respektive två procent.

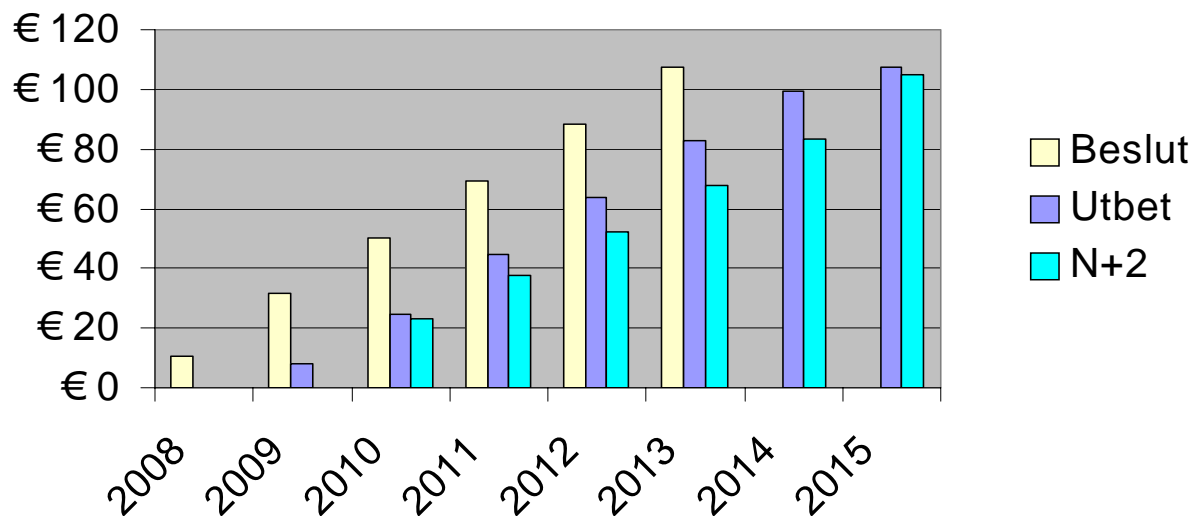
Tabell: Fördelning per prioriterat område (endast strukturfondsmedel)

Område	Ansökt maj 09	Utfall maj 09	Indikativ budget	Resterande medel	Önskad fördelning (procent)	Fördelning maj 09 (procent)
Tillväxt	48,5	13,4	49,8	36,4 (73%)	47	82
Binda samman	9,5	5,1	36,7	31,6 (86%)	37	14
Vardags-integration	2,5	0,4	18,4	17,9 (98%)	16	4
Summa	60,5	18,9	104,9	86,0 (82%)	100	100

En akut fråga för programmet är om dessa nivåer är tillräckliga för att uppnå programmets mål eller ens för att förbruka alla anslagna medel. En viktig restriktion i EU:s regelverk är att den summa som beslutats för projekt 2008 (28 miljoner Euro) måste rekvireras av de godkända projekten senast den 31 december 2010. I annat fall kommer de medel som inte rekvirerats att återbetalas till EU enligt den så kallade N+2-regeln.

Kontentan av N+2-regeln är att programmet måste hålla en beslutstakt så att man hinner betala ut en gradvis ökande mängd medel inom två år. Problemet kompliceras av att det tar tid från godkännande till dess att medel kan betalas ut. I maj 2009 hade inga medel betalats ut, trots att programmet funnits i mer än ett år.

Diagram: Miniminivå för beslut och utbetalningar för att klara N+2-regeln under hela programtiden. (Källa: Förvaltande myndighet)

Slutsatsen, som dragits av den förvaltande myndigheten, är att det måste till en markant ökning av beslutstakten, till minst en fördubbling under 2009 och 2010, jämfört med 2008, för att en återbetalning av medel till kommissionen ska undvikas. Diagrammet ovan visar det faktiska läget 2008 och de nivåer som måste hållas för att undvika återbetalningskrav under hela programperioden.

Situationen spetsar till vår utvärdering. Det är en mycket akut fråga för programmet att fundera över vad som kan göras för att öka beslutstakten. Hur kan genomförandet förbättras? Behöver programmets design – exempelvis urvalskriterierna – förändras? Detta kräver en analys av orsakerna till den uppkomna situationen.

Några möjliga förklaringar antyds ovan, i den låga andelen beviljade projekt för Öresundsområdet och för de två internationaliseringsinriktade områdena (prioriterade områden 2 och 3).

Vidare har programmet haft förhållandevis få ansökningar att ta ställning till och dessa har genererat en förhållandevis hög andel avslag. Inflödet av ansökningar, särskilt till delprogram Öresund, har varit avsevärt lägre än förväntat och har minskat under året, enligt underlaget till övervakningskommittén.²⁵ Några av bifallsbesluten har skett med tillägg (villkor), vilket har varit ett sätt att godkänna projekt trots att deras ansökningar inte har varit kompletta.

Den uppkomna situationen spetsar till vår utvärdering och gör det angeläget att hitta svaren på två frågor:

- Varför är det så få ansökningar, särskilt i Öresund?
- Varför är det så många ansökningar som avslås?

Finns det orsaker i hur informationen bedrivs och hur den når fram till målgrupperna? Eller kan det ha att göra med hur rådgivningen bedrivs? Kan det även ha att göra med programmets komplicerade uppbyggnad och de omfattande kraven som ställs på projekten? För att tala med utvärderingstermer, skulle det kunna handla både om problem med att genomföra programmets intentioner och om att programmets teori/design inte är bra, t ex att det förut-

²⁵ PM till Övervakningskommittén

sätter ett stort intresse hos målgruppen. Slutsatserna kan bli olika i de två fallen.

3. INFORMATION GENTEMOT PROGRAMMETS MÅLGRUPPER

Den första delen av vår undersökning gäller programmets informationsinsatser. I programmets förfrågningsunderlag inför utvärderingen ställs tre frågor som handlar om huruvida programmet når ut till sina målgrupper:

- I vilken utsträckning och via vilka kanaler har informationen nått ut till huvudsakliga målgrupper/nyckelaktörer?
- Hur kan detta avläsas i förfrågningar och inflöde av ansökningar?
- I vilken utsträckning och via vilka kanaler har information nått ut till aktörer utanför myndighetssektorn?

Frågorna öppnar för en diskussion om vad som är en rimlig ambitionsnivå – och vilka som utgör målgrupp - för ett program av den här typen. Vi ger en kort beskrivning av målgrupperna och programmets aktiviteter för att nå ut till dessa. Programmets listor över kontakter används som mått på hur informationen har nått ut. Därefter redogör vi för vad som kommit fram i vår enkätundersökning och i våra intervjuer, innan vi drar slutsatser.

3.1 Målgrupper och aktiviteter

I kommunikationsplanen har programmet definierat sina målgrupper.²⁶ Kort sammanfattat utgörs de av alla de organisationer och individer som kan delta i projekt eller som kan bidra till att projekt kommer till stånd. De potentiella deltagarna finns i organisationer som arbetar inom programmets tre målområden, grovt sammanfattade (ovan) som tillväxt och internationalisering: offentliga institutioner, forskning och utveckling, förvaltning, intresseorganisationer och näringsliv. Möjligen borde organisationer inom kulturområdet (vardagsintegration) läggas till. Privata organisationer har begränsade möjligheter att ta emot medel, men är intressanta som deltagare och som mottagare av information.

Dessutom vill programmet nå ut till de övriga aktörer som bidrar till att programmet blir känt: nyckelaktörer och informationsbärare (politiker, tjänstemän, opinionsbildare och informatörer) samt media och allmänheten. Även interna målgrupper räknas upp (beslutsorganen mm).

Med så breda målgrupper blir valet av aktiviteter viktigt. Det har genomförts seminarier och konferenser för att öka intresset för programmet. Inom Kattegat-Skagerrak har man arrangerat tematiska konferenser där programmet försöker nå viktiga målgrupper och visa dem hur ÖKS-programmet kan bidra med finansiering. I Öresund har en sådan konferens genomförts med inriktning mot kommunerna.

Ett exempel på en konferens är den som hölls den 27-28 maj 2009, som var en gemensam konferens för ÖKS-programmet och Nordsjöprogrammet. Fokus var maritima frågor och syftade till att väcka intresse för de två programmen. Det fanns bland annat en "partnersearch", seminarium om innovationsfrågor samt information om EU:s Östersjöstrategi som skulle lanseras inom kort.

Programmet har utvecklat hemsidan, gjort programdokumentet tillgängligt för nedladdning och tryck på danska, svenska och norska samt producerat en projekthandbok som guidar sökande. Utvalda delar är översatta till engelska och det har skapats ett gemensamt intranät för de två styrkommittéerna och övervakningskommittéerna.

²⁶ Programdokumentet, Kommunikationsplan och Årsrapport 2008

Vidare har programmet producerat ett antal pressmeddelanden och förekommit i ett antal artiklar i olika medier. Det har producerats en broschyr om Öresund-Kattegatt-Skagerak-programmet som bl.a. delats ut i samband med seminarier och projektmöten.

Ett nyhetsbrev tas fram 2-3 ggr per år och sprids elektroniskt. Nyhetsbrevet trycks även upp och delas ut vid olika tillfällen. Genom nyhetsbrevet kan man följa programmets utveckling genom projektbeskrivningar, intervjuer och sammandrag från aktiviteter i programområdet. Vidare finns en lista på godkända projekt och viktiga datum samt information kring ansökningsomgångar. Nyhetsbrevet är skrivet på av en blandning av språken svenska, norska och danska.

Fyra olika ansökningsseminarier har genomförts i samband med de olika ansökningsomgångarna. Specifika partnersök har arrangerats i Silkeborg (Danmark), Göteborg (Sverige) och Sandefjord (Norge).

Vidare har det genomförts projektmöten/projektvägledning i syfte att ge feedback på projektidéer. I genomsnitt har Öresund genomfört ca två projektmöten i veckan och gett feedback på projektidéer. Dessa är en viktig del av rådgivningen och behandlas utförligare i nästa avsnitt.

Under december 2008 och 2009 har det genomförts flera informationsseminarier för de godkända projekten. Dessa har kompletterats med individuella möten med projekten.

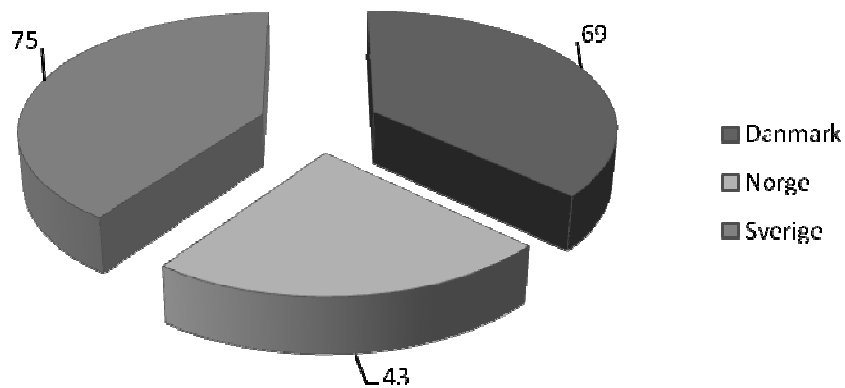
Den största utmaningen, som programsekretariatet upplever det, när det gäller information och kommunikation om programmet, har varit relationen mellan antal uppgifter och den tillgängliga arbetskraften. Det krävs en omfattande insats i startfasen av programmet.

3.2 Registrerade kontakter

I årsrapporten för ÖKS-programmet anges antalet registrerade kontakter kring projektidéer vid de två sekretariaten under 2008, 55 i Öresund och 160 i Kattegat-Skagerrak. Vi återkommer i nästa kapitel till den rådgivning som dessa personer har fått och som sedan resulterat i att 61 ansökningar har lämnats in till programmet.

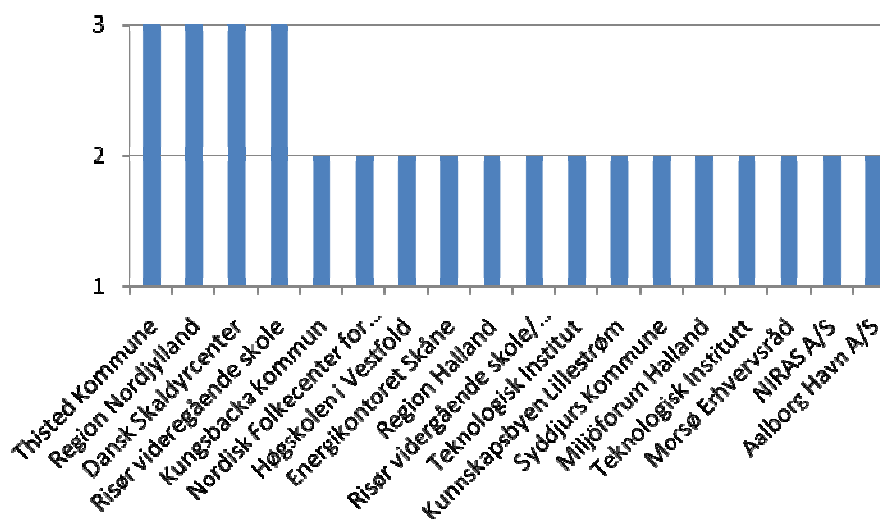
Från Kattegat-Skagerrak har vi fått förteckningar över kontakter och förfrågningar kring det maritima temat, där kontoret i Kungsbacka kommit i kontakt med 187 aktörer. Aktörerna kommer från den offentliga sfären och främst från energikontor, kommuner, forskningsinstitut och högskolor/universitet. Se fördelningen per land och antalet aktörer nedan.

Diagram: Kontakter kring det maritima temat, fördelat per land.

Nedan visas de aktörer som Kattegat-Skagerrak varit i kontakt med mer än en gång, som mest tre gånger, inom ramen för temat miljö, energi och maritima frågor.

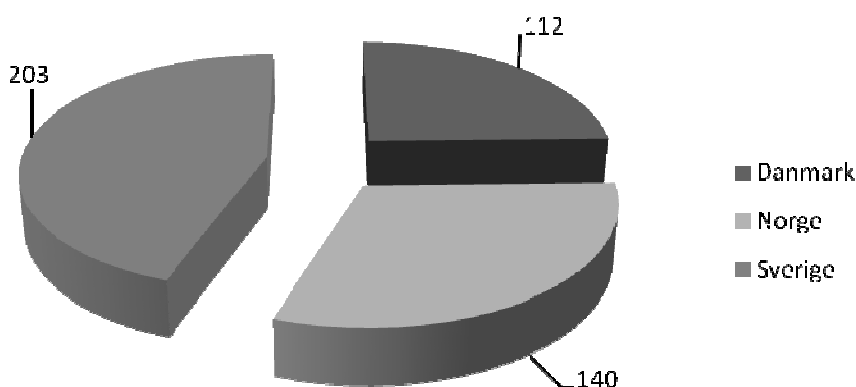
Diagram: Organisationer med 2-3 kontakter inom det maritima temat

Diagrammet visar att det är en ganska blandad skara som varit i kontakt med ÖKS-programmet. Särskilt kommuner och regioner är vanligt förekommande, men även andra typer av organisationer. Man ska inte dra långtgående slutsatser av diagrammet, men det antyder att programmet är känt i breda kretsar.

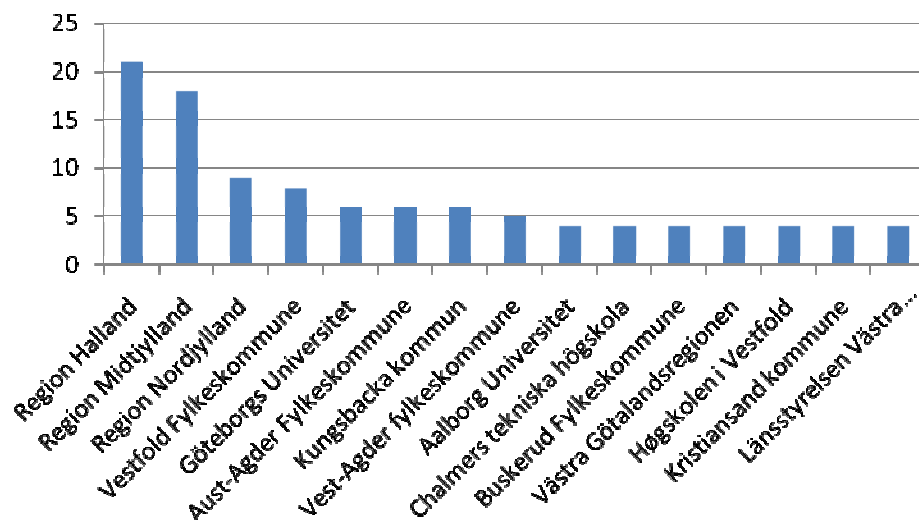
I en annan förteckning som vi har tagit del av, har Kattegat-Skagerrak varit i kontakt med 455 personer från 2007 till maj 2009. Det är t.ex. personer som deltagit vid konferenser, inkommit med projektidéer eller personer som kommit med mer allmänna förfrågningar. Det är en blandning av aktörer, från bildningsförbund, bibliotek, forskningsinstitut, kommuner och regionförbund. Se fördelningen per land nedan.

Diagram: Kontakter med Kattegat-Skagerrak, fördelat per land.

Bland regioner sticker Region Halland, Region Mittjylland och Region Nordjylland ut med flest kontaktytor. Nedan finns en lista över de 15 mest aktiva aktörerna och hur många gånger de varit i kontakt med programmet.

Diagram: De 15 organisationerna med flest kontakter

Diagrammet visar att regioner (fylkeskommuner) dominerar kontakterna, tillsammans med universitet och högskolor. Övriga organisationer, som har färre kontakter, är en bred och blandad skara. Vår bedömning är att programmet är känt bland nyckelaktörer i det geografiska området.

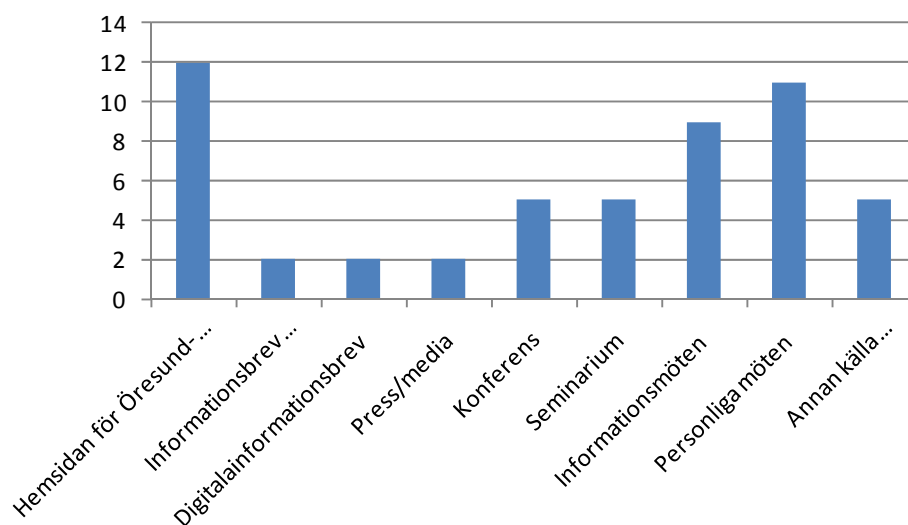
3.3 Informationskällor och synpunkter

Ett visst underlag om programmets informationsaktiviteter finns i vår enkät, som redogörs för utförligare i nästa avsnitt. Enkäten är riktad till personer som varit projektledare för ansökningar (både bifall och avslag). Det betyder att de personer som svarat har lagt ner ett väsentligt arbete på att förstå programmet och att utarbeta en projekttidplan som passar in. De har tagit till sig information i hög grad och är således inte representativa för hela den målgrupp av potentiella ansökare som finns i ÖKS-området (vilket inte heller var avsikten). För att fånga synpunkter från den större gruppen har vi kompletterat med intervjuer med personer som finns i programmets närhet och som inte själva har sökt medel och/eller har erfarenhet av att arbeta med liknande program.

De som svarat på enkäten har främst hämtat informationen från hemsidan (12st), nära följt av personliga möten (11st) och informationsmöten (9st). Sedan kommer konferenser och seminarium med fem respondenter vardera.

Tabell: Hur fick er organisation information om ÖKS-programmet? (flera svar var möjliga)

Resultaten bör tolkas med försiktighet eftersom frågan kan tolkas på olika sätt. Det framgår av svaren på följdfrågor att många svarat utifrån sin egen situation att fylla i ansökan, dvs var de hämtade information för att färdigställa ansökan. Detta är något annat än frågan om hur personerna kom i kontakt med programmet första gången.

Av de som svarat upplever hälften (12 st) informationen som bra eller mycket bra, medan nästan lika många (10 st) upplevde den som mindre bra. Lika många svarade att de saknade någon information. Det gällde allt från otydlighet i informationen, hur blanketter skall fyllas i, till att man fått avslag på andra grunder än vad som framkom i inledningsskedet.

Vi har samlat ytterligare synpunkter från ett stort antal personer. Förutom enkäten med dem som ansökt om medel har vi ställt frågor och fört samtal med beslutsfattare, personal och övriga personer som vi har mött vid aktiviteter i programmet. Därutöver har vi valt ut några personer för att genom explorativa samtal särskilt belysa hur känt programmet är bland målgrupperna och om det är en brist på information som är den bakomliggande orsaken till det relativt låga antalet ansökningar.

Urvalet är gjort för att belysa hur viktiga målgrupper resonerar. Vi har valt två nyckelaktörer inom tillväxtområdet, som har omfattande kontaktytor men som inte finns med själva i beslutsorgan eller projektansökningar. Vi har även valt två aktörer inom området vardagsintegration, där den ena är involverad i programmet och den andra inte är det, men tidigare drev liknande projekt.

Intervjuerna förstärker den bild som ges av kontakterna (ovan), att programmet är känt i breda kretsar. Istället pekar man på brister i programmet som en viktig orsak till att informationen inte leder till ansökningar.

Det framkommer från intervjuerna att programmet upplevs som byråkratiskt och krångligt, vilket leder till att man tvekar att söka medel från programmet. En person framhåller det paradoxala att programmet vill verka för förnyelse, men samtidigt kräver handläggarna att projekten ska detaljplaneras för tre år. Om programmet vill uppmuntra till dynamiska utvecklingsprojekt måste det finnas utrymme i genomförandet för oväntade saker som utvecklingsprocessen upptäcker. Om det krävs att ansökan och budgeten är allt för detaljrik riskerar utvecklingsdelen i projektet att minska, framhåller den här personen.

En annan person framhåller att det krävs god likviditet för att delta i projekt eftersom pengarna betalas ut med lång fördröjning. Det uppfattas som ett hinder för mindre organisationer att söka medel, att det krävs kapital och resurser för att kunna söka och medverka i projekt. Det gör att det oftast är större offentliga aktörer som har kapaciteten att medverka.

Dessutom uppfattas informationen som otydlig och svårtolkad. Man vet att programmet finns, men det är svårt att få grepp om vilka krav som måste vara uppfyllda. Detta framgår både i intervjuer och i enkäten.

3.4 Våra slutsatser

Generellt sett finns det mycket information kring programmet och sekretariatet har genomfört ett stort antal aktiviteter med syftet att få ut information till den breda målgruppen. I och med att målgruppen är väldigt brett definierad är detta en svår uppgift. Dessutom är vissa geografiska områden nya i denna programperiod vilket bidrar till ovana projektsökande. Viss erfarenhet krävs för att söka till denna typ av gränsöverskridande program med det övergripande syftet att skapa en attraktiv gränsöverskridande region.

Vi kan inte dra någon säker slutsats om hur känt programmet är i hela den potentiella målgruppen. Däremot indikerar våra intervjuer att personer i programmets närhet – som kan antas utgöra några av de mest motiverade att söka medel – inte tycker att informationen är något problem. Istället pekar de på krångel i programmets utformning (regler) och i kontakterna med personalen vid kontoren.

3.4.1 I vilken utsträckning och via vilka kanaler har informationen nått ut till huvudsakliga målgrupper/nyckelaktörer?

Programmet har genom flera aktiviteter arbetat med att nå ut med information till målgruppen. Bilden som framkommer genom enkäten och intervjuer är att målgruppen är välbekant med programmet och vet var den skall hitta åtminstone grundläggande information om programmet. Detta trots att målgruppen är bred och att det finns nya geografiska områden. Informationsspridningen har skapat en generell kännedom om programmets existens.

Genom enkätundersökningen kan vi konstatera att hemsidan är den enskilt starkaste kanal som respondenterna hämtar information om programmet från. Sedan är det från personliga möten, information, konferenser och seminarier som respondenterna fått information. Nästan hälften anser sig dock sakna någon form av information för att kunna färdigställa en ansökan till programmet.

3.4.2 Hur kan detta avläsas i förfrågningar och inflöde av ansökningar?

Programmet har fått ett stort antal förfrågningar och har haft en stor mängd kontakter men ett lågt inflöde av ansökningar (61st). Detta visar att programmet är känt men att andra omständigheter begränsar antalet personer som går vidare och gör ansökningar. Detta är en kärnfråga som söker sin förklaring. Intervjupersonerna menar att förklaringen till detta är en kombination av höga krav och otillräcklig hjälp från programmet.

3.4.3 I vilken utsträckning och via vilka kanaler har information nått ut till aktörer utanför myndighetssektorn?

Programmet har nått ut till aktörer utanför myndighetssektorn. Med utgångspunkt från listorna som sekretariatet skapat över de aktörer de träffat sedan 2007 kan man konstatera att ca en femtedel (ett åttiotal av 455 stycken) inte är offentliga aktörer. I denna brokiga skara kan man hitta företag, främjare, olika typer av samverkansorgan som ex Matforsk (Norge), Green Business Norway och Øresund Food Network. Det finns även inslag av organisationer

inom området vardagsintegration, som danska fotbollsförbundet (Dansk Boldspil-Union, DBU) och konstfestivaler som Porselensbiennalen. Alla programmets kanaler är relevanta för målgruppen, men det har inte varit möjligt att bedöma vilka kanaler som är de viktigaste för att nå aktörer utanför myndighetssektorn.

I förhållande till den stora mängden aktörer utanför myndighetssektorn kan ett åttiotal kontakter uppfattas som ett lågt antal kontakter. Men eftersom utrymmet för privata aktörer att vara medlemsmottagare är begränsat – och de således till en del är beroende av samverkan med offentliga aktörer – kan man hävda att det är effektivare ur programmets synvinkel att bearbeta offentliga organisationer, så att de i sin tur bearbetar aktörer utanför myndighetssektorn.

3.4.4 Våra reflektioner

Vår samlade bild är att programmet är väl känt, vilket i och för sig inte utesluter att det finns organisationer som bör bearbetas ytterligare. Bilden som framkommer är att det upplevs krångligt att ansöka och att detta skrämmer bort potentiella ansökare. Åtgärder bör därför sättas in i senare skeden av arbetsprocessen, t ex förenklingar som gör det möjligt för fler att ansöka och ett mer proaktivt arbetssätt, som söker upp nyckelgrupper och lägger energi på att få fram ansökningar. I detta kan en del vara att söka upp nätverk av aktörer som är kända sedan tidigare.

4. RÅDGIVNING OCH VÄGLEDNING TILL ANSÖKARE

I detta avsnitt analyseras hur sekretariatet har arbetat med att ge rådgivning till dem som lämnat in en projektidé. Frågorna som ska besvaras handlar om vilket stöd som ges, särskilt för att uppfylla urvalskriterierna:

- I vilken utsträckning har ansökare fått stöd och hjälp genom rådgivning och vägledning i ansökningsprocessen?
- Vilket stöd ges till ansökare för att uppfylla urvalskriterierna i projektens planering och genomförande?

Frageställningarna berör både frågan om hur programmet bör arbeta för att få fram bra projekt och om urvalskriterierna – som i hög grad styr arbetet - är utformade på ett ändamålsenligt sätt. För att svara på dessa frågor delar vi upp analysen i ytterligare frågor:

- vilka kriterier var lätta respektive svåra att förstå?
- vilka kriterier var lätta respektive svåra att uppfylla?
- vilka kriterier innebar förändringar av projektet i förhållande till grundidén?
- vilka kriterier är relevanta för att projektet ska bli lyckat?

Frågorna besvaras nedan.

4.1 Stöd som ges under ansökningsprocessen

Till alla som lämnar in en projektidé erbjuds rådgivning. Syftet med rådgivningen är att förbättra ansökningarna samt att ge stöd till ansökarna för att de ska uppfylla urvalskriterierna i projektens planering och genomförande. Rådgivningen sker i tre steg från det att en projektidé har lämnats in;

Steg 1: Idéutveckling

Sekretariatet lämnar konkret och skriftlig feedback på en projektidé som kommit in, oftast per e-post. Om ansökaren söker en samarbetspartner kan projektidén publiceras på programmets hemsida. Ansökaren erbjuds även möjlighet att träffa potentiella partners på seminarier och konferenser som programmet arrangerar. Detta steg genomförs omkring 6-12 månader innan en projektansökan lämnas in.

Steg 2: Konkretisering av projektet

I detta steg sker konkretisering, förankring och specificering av projektet. Den ekonomiska ramen ska arbetas fram och mål, delmål samt aktiviteter ska fastställas. Därefter sker ett möte med sekretariatet och de hjälper till med att ge praktiska råd och feedback om svagheter och styrkor med projektet.

Steg 3: Anpassning och bearbetning av projektansökan och budget

I det avslutande steget skickas ett utkast på projektansökan in till sekretariatet för avslutande kommentarer innan projektansökan lämnas in. Ansökningsseminarier arrangeras i syfte att samla ansökare i en större grupp för genomgång av regler, krav och projektansökan. Detta steg sker oftast 1-3 månader innan projektansökan lämnas in. Här ges även möjligheter till partnersökning.

Programmet har tagit fram en handbok och en vägledning för ansökarna, som är anpassade till de olika faserna som projektet går igenom. I informationen som varje ansökare får finns samtliga urvalskriterier definierade.

Som nämnts har kontoret i Kungsbacka fått in ca 160 projektidéer, medan kontoret i Köpenhamn uppger att man fått in 55 idéer under 2008. Av dessa ca 250 idéer har det så småningom blivit 61 ansökningar till programmet. I det föregående kapitlet kom det fram att en viktig orsak till det förhållandevis låga antalet ansökningar är att programmet upplevs som krångligt och byråkratiskt. I det här avsnittet undersöker vi om även urvalskriterierna är en orsak till detta.

Som framgått tidigare, måste projekten uppfylla sammanlagt 19 kriterier; 5 tekniska, 11 kvalitativa och 3 horisontella krav (se avsnitt 2.3). Vi har även noterat att kriterierna går utöver de krav som EU ställer.

Tabell: Urvalskriterierna

Urvalskriterier		
Tekniska	Kvalitativa	Horisontella
<ul style="list-style-type: none"> • Kompletta ansökan • Stödberättigat område 	<ul style="list-style-type: none"> • Inom ramarna för programmet • Gränsöverskridande mervärde 	<ul style="list-style-type: none"> • Bättre miljö • Jämställdhet mellan kvinnor och män • Mångfald och integration
<ul style="list-style-type: none"> • Partners från minst två länder • Gemensam offentlig finansiering • Projektlängd 	<ul style="list-style-type: none"> • Additionalitet • Gemensam projektutveckling • Gemensamt projektgenomförande • Gemensam projektpersonal • Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader • Konkreta resultat • Ansökt belopp • Genomförandekapacitet och struktur • Långsiktiga effekter 	

4.2 Enkätundersökning bland dem som lämnat in ansökan

Vi har genomfört en webbenkät med projektledare för de ansökningar som lämnats in till ÖKS-programmet. Undersökningsgruppen utgörs av de 48 pro-

jektledare som skickat in ansökningar till programmet.²⁷ Kontaktinformation till dessa samlades in från sekretariatet. Totalt svarade sammanlagt 25 av de 38 respondenter som slutligen mottog enkäten. Vi har fått svar från mer än halva den population som vi vill uttala oss om (25 av 48 personer) och svarsfrekvensen är 66 procent (25 av 38).²⁸ För att höja svarsfrekvensen skickades påminnelser ut i tre omgångar parallellt med att även sekretariatet skickade ut information och påminnelse i en omgång per e-post.

Tabell: Population och svarsfrekvens

Antal i hela populationen	Antal utskickade enkäter	Antal mottagna enkäter	Antal genomförda enkäter	Svarsfrekvens
48	42	38	25	66%

En god omständighet är att den grupp som svarat har en sammansättning som liknar populationen i två viktiga avseenden. De som svarat har ungefär samma fördelning mellan geografiska områden och mellan prioriterade områden (mål för programmet). Däremot har vi en lägre andel svar från personer som fått avslag, vilket framför allt innebär en risk att negativa synpunkter är underrepresenterade.²⁹ Detta, tillsammans med det låga antalet svar, gör att vi håller analysen på en övergripande nivå och bara diskuterar de tydligaste synpunkterna som kommit fram. Fokuseringen är rimlig eftersom syftet med enkäten är att peka på förbättringsmöjligheter, inte att analysera detaljer i berörda personers åsikter. I det syftet är även de öppna kommentarerna intressanta.

Webbenkäten är uppdelad i tre delar; bakgrundsfrågor, huvudfrågor och avslutande frågor. I bakgrundsfrågorna får respondenterna bland annat ange vilken organisation de anser sig tillhöra, om de har tidigare erfarenhet från att jobba med gränsöverskridande EU-program osv. Huvudfrågorna handlar om hur de kom i kontakt med programmet och vilken information de fick i ett första skede samt om rådgivningen de fick och urvalskriterierna. Avslutningsvis har respondenterna öppet fått ge synpunkter på programmet.

Frågor som respondenterna fick besvara har utformats i samråd med ÖKS-programmet (Tillväxtverket och de två kontoren) och återges i bilaga.

4.2.1 Bakgrundsfrågor

I enkäten fick respondenterna först svara på ett antal bakgrundsfrågor för att definiera deras bakgrund och tillhörighet, dvs. vilken målgrupp de tillhör, vilket programområde de sökt igenom, om de har tidigare erfarenhet eller inte av EU-program, om de fått bifall eller avslag, om de avser söka på nytt efter avslag.

Majoriteten av respondenterna tillhör antingen kommun/region (9 av 25) eller universitet/högskola (8 av 25). Det är ungefär lika många av respondenterna som ansökt via programområde Öresund (11 av 25) som Kattegat-Skagerrak (12 av 25) medan 2 av respondenterna sökt projekt för hela programområdet.

Flertalet av respondenterna (17 av 25) har tidigare erfarenhet av att arbeta med gränsöverskridande EU-program. Bland annat nämnde respondenterna program som: Sverige-Norge, Marco Polo, Östersjöprogrammet, Leader +, Ecos-Ouverture, Equal, Madam Curie, 7:e ramprogrammet och andra Interreg-program.

²⁷ Åtta av dessa har ansökt två gånger. Därutöver finns fem ansökningar om mindre projekt, vilket ger summan 61.

²⁸ Undersökningen är en totalundersökning, se Esaiasson, Peter et al 2002: *Metodpraktikan*, Stockholm: Norstedts juridik, sid 201ff. Tio personer har fallit bort pga felaktiga adressuppgifter.

²⁹ De som avstått från att svara kommer främst från FoU-organisationer. Bland inkomna svar har denna grupp en högre andel negativa svar.

Av de 25 som svarade på enkäten var det 11 som fick bifall på sin ansökan, 11 som fick avslag och 3 som drog tillbaka ansökan första gången de sökte. Fyra respondenter som fick avslag arbetade om ansökan och sökte på nytt. Av dessa var det sedan 3 som fick bifall. Tabellen nedan redovisar antal svar samt hur många som fått bifall/avslag/dragit tillbaka ansökan per målgrupp (efter andra prövningen).

Tabell: Respondenter som fick bifall, avslag och drog tillbaka ansökan per målgrupp

Målgrupp	Respondenter	Bifall	Avslag	Drog tillbaka ansökan ³⁰
Kommun/region	9	7	2	-
Universitet/högskola	8	3	3	2
Intresseorganisation	1	-	1	-
Företagsorganisation	1	-	1	-
Övriga myndigheter	2	2	-	-
Annan organisation	4	2	2	-
SUMMA:	25	14	9	2

De 6 som inte valde att ansöka till ÖKS igen efter avslag har bland annat sagt att de kommer söka annan finansiering som inte är lika administrativt krävande. En person har svarat att projektet nu finansieras med regionala och privata medel.³¹

4.2.2 Generell bedömning av sekretariatets rådgivning

14 av 24 respondenter är nöjda med rådgivningen och bedömer den som bra eller mycket bra. Av de som tidigare har arbetat med gränsöverskridande EU-program var det hälften som bedömde rådgivningen som bra eller mycket bra. Framförallt anser respondenterna att sekretariatet har varit till bra hjälp i ansökningsprocessen genom bl a. personliga möten och uppmuntran. Tabellen nedan redovisar hur sekretariatets rådgivning bedöms per målgrupp:

Tabell: Bedömning av sekretariatets rådgivning per målgrupp

Målgrupp	Mindre bra	Bra	Mycket bra
Kommun/region	4	4	-
Universitet/högskola	3	4	1
Annan organisation	3	2	1
SUMMA:	10	10	2

En av respondenterna som var nöjd med sekretariatets rådgivning menade att de tack vare sekretariatet blivit mer uppmärksamma på projektets innehåll i förhållande till prioriterade gränsöverskridande inslag, etc. En annan respondent gav följande kommentar:

" Flott å kunne få møte sekretariatet ansikt til ansikt og kunne diskutere prosjektet med dem. Også fint å få en skriftlig tilbakemelding på prosjektet da vi kom så langt. Fin oppfølging fra sekretariatet på hva de syntes var sterke og svake sider ved vårt prosjekt."

För att rådgivningen ska bli bättre kan programmet enligt respondenterna exempelvis ge mer information om hur viktigt det är att ha kontakt med sekretariatet mycket tidigt i ansökningsprocessen samt om de extrautgifter som Interregprojektet genererar för dem som ansöker om medel.

³⁰ Den tredje respondenten som drog tillbaka sin ansökan har inte svarat på vilken målgrupp denne tillhör, därför presenteras denne inte i tabellen.

³¹ Tillspetsat innebär detta att projektet inte har uppfyllt kravet om additionalitet!

Tio av 24 bedömde rådgivningen som *mindre bra*. Exempelvis ansåg respondenterna att sekretariatet:

- borde vara mer konkreta i sin rådgivning
- håller tillbaka och inte får ge tips om vad som ska göras för att få projektet godkänt
- inte kunnat ge direkta svar och de anses därför inte erfarna då de sins- emellan varit tvungna att diskutera innan de kunnat svara
- gett ett dåligt bemötande
- är för byråkratiska/formella

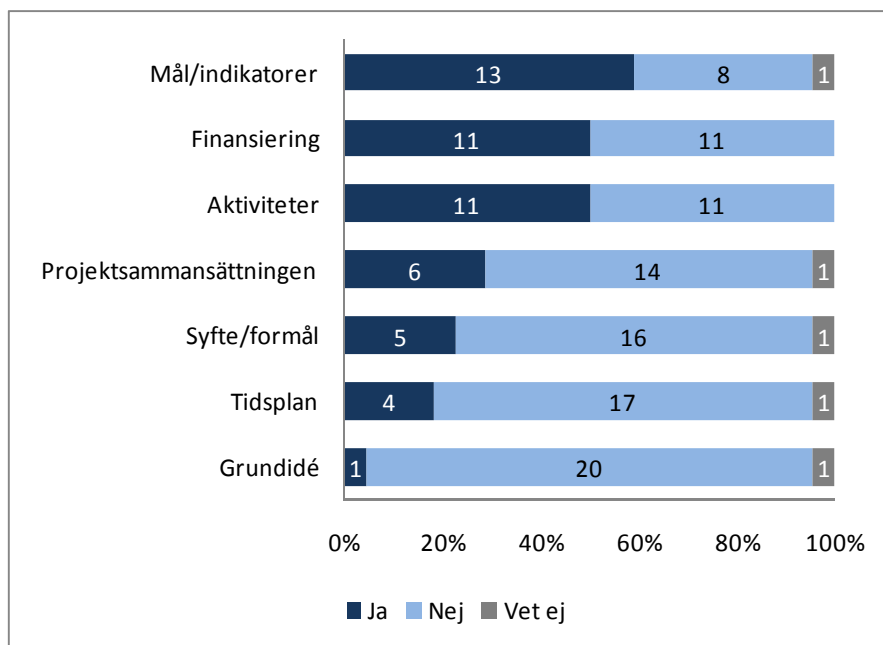
En av respondenterna gav exempelvis följande kommentar: "*Sekretariatet borde ha som främsta uppgift att se till att lotsa fram en så bra ansökan som möjligt istället för att haka upp sig på formella brister eller egna tolkningar och bedömningar av vad som är fel. Det vore bättre om de såg möjligheterna istället för att hitta skäl att sabla ner ansökan!*"

Vår reflektion är att kritiken är allvarlig i ett läge där programmet behöver arbeta mer med att få fram bra ansökningar från aktörer i området. Det är dock viktigt att detta inte bara ses som en fråga om bemötande från personalen vid kontoren, utan även en fråga om hur programmet samverkar med regionerna och andra partners i området för att få fram ansökningar och, inte minst, vilka krav programmet ställer på ansökarna för att godkänna deras projektförslag.

4.2.3 Projektändringar till följd av rådgivning

Respondenterna har fått svara på om projektet ändrades i något avseenden, såsom mål, finansiering, aktiviteter osv. till följd av den rådgivning de fick av ÖKS-programmet. Figuren nedan visar hur respondenterna besvarat frågan.

Diagram: Antalet respondenter som anger huruvida projektet ändrats i något av följande avseenden till följd av den rådgivning de fick av ÖKS-programmet (n = 21-22)

Respondenterna har kunnat ange fler än ett svarsalternativ på frågan. Det framkommer att respondenterna framförallt ändrat mål/indikatorer, finansiering och aktiviteter till följd av sekretariatets rådgivning. Endast en respondent har fått ändra hela grundidén till följd av rådgivningen. I kommentarerna kopplade till frågan framkommer det att respondenterna ofta fått ändra flera delar i projektet till följd av att en del i projektet ändras, exempelvis om mål/indikatorer ändras så ändras även aktiviteter och i sin tur även finansiering.

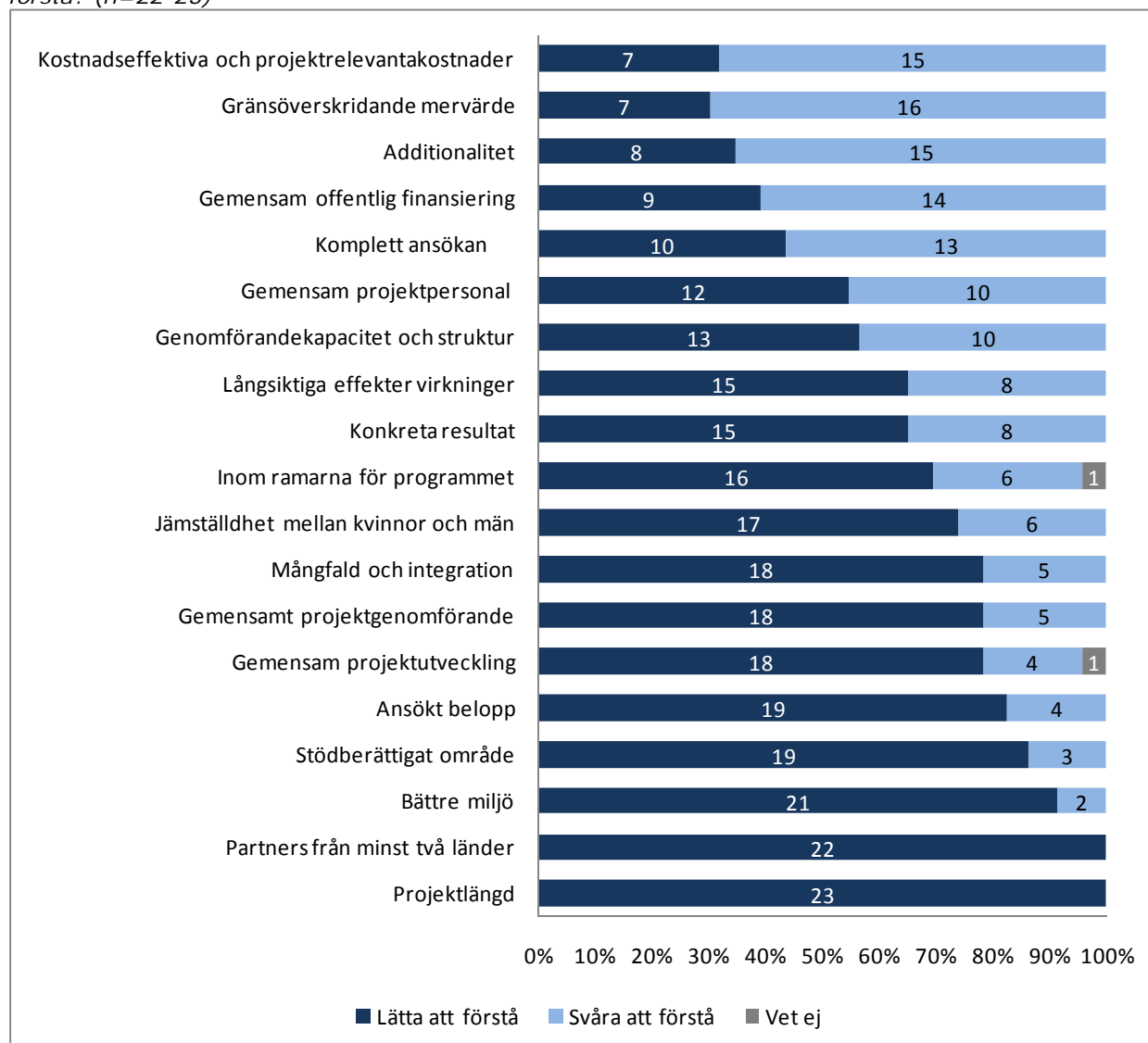
Sammanfattningsvis kan det konstateras att majoriteten av respondenterna har ändrat sitt projekt i åtminstone ett avseende till följd av rådgivningen; mål/indikatorer. Om projektansökan var tvungen att ändras på grund av urvalskriterierna undersöks mer konkret nedan.

4.2.4 Kriterier som var lätta/svåra att förstå

Vidare har respondenterna fått besvara frågor kring hur de bedömer de tekniska, kvalitativa och horisontella urvalskriterierna. I en första delfråga kring kriterierna fick de ge svar på vilka av kriterierna de ansåg vara lätta resp. svåra att förstå. Diagrammet nedan illustrerar respondenternas svar.

Diagram: Vilka av följande kriterier var enligt din bedömning lätta (svåra) att förstå? (n=22-23)

Ingen av respondenterna har haft några svårigheter med att förstå kriterierna *projektlängd* och *partners från minst två länder*. Däremot kan det enligt diagrammet ovan konstateras att fler än hälften av respondenterna ansett följande kriterier som svåra att förstå:

- Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader
- Gränsöverskridande mervärde
- Additionalitet
- Gemensam offentlig finansiering
- Komplett ansökan

Noteras bör att samtliga kriterier finns beskrivna och definierade på hemsidan i ett eget dokument. Frågan är då varför vissa kriterier har varit svårare än andra att förstå. Har beskrivningarna och definitionerna inte varit tillräckligt tydliga eller brister det i rådgivningen kring kriterierna?

Anledningen till varför kriteriet *kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader* var svårt att förstå var enligt respondenterna att kriteriet var dåligt formulerat och beskrivet i det material som fanns tillgängligt. Kostnadseffektiva och

projektrelevanta kostnader anses av flera respondenter vara ett ekonomiskt begrepp som inte är enkelt för alla att ta till sig om man inte är ekonomiskt erfaren. Hälften av respondenterna (7 av 14) fick rådgivning kring detta kriterium.

När det gäller kriteriet *gränsöverskridande mervärde* menade respondenterna framförallt att ordet är svårdefinierat och subjektivt. De menar även att det är svårt att beskriva ett gränsöverskridande mervärde i ett omfattande projekt när utrymmet i ansökningsformuläret är begränsat.³² 7 av 15 respondenter fick rådgivning kring detta kriterium.

Kriteriet *additionalitet* har beskrivits av respondenterna som vagt och dåligt formulerat, ett svårt begrepp som de anser kan tolkas på flera olika sätt. 5 av 14 respondenter fick rådgivning kring kriteriet.

Gemensam offentlig finansiering anser respondenterna vara svårt att förstå bland annat eftersom det inte är tydligt definierat vilka kriterier som måste vara uppfyllda för att finansären ska betraktas som offentlig. 7 av 13 respondenter fick rådgivning kring kriteriet. När det gäller aktörer som tillhör universitet/högskola var det en respondent som menade att det är *"hopplöst att hitta incitament för deltagande ifrån universiteten om det inte går att få ekonomi i projektet och inkludera faktiska OH kostnader"*.

Mindre än hälften av respondenterna kunde förstå vad som menades med kriteriet *komplett ansökan*. Enligt respondenterna som gett kommentarer på frågan tog det ett tag innan det blev uppenbart vad en komplett ansökan innebär med alla bilagor som skulle ingå. De menar även att det på grund av att det krävs så många olika bilagor och underlag med detaljerade beskrivningar blir svårt att få en överblick över ansökan vilket gör det lätt att missa att få med information som ansökan kräver. 9 av 13 respondenter fick rådgivning kring kriteriet *komplett ansökan*.

I diagrammet nedan kan vi se hur många av respondenterna som angett att de har fått rådgivning kring respektive kriterium.

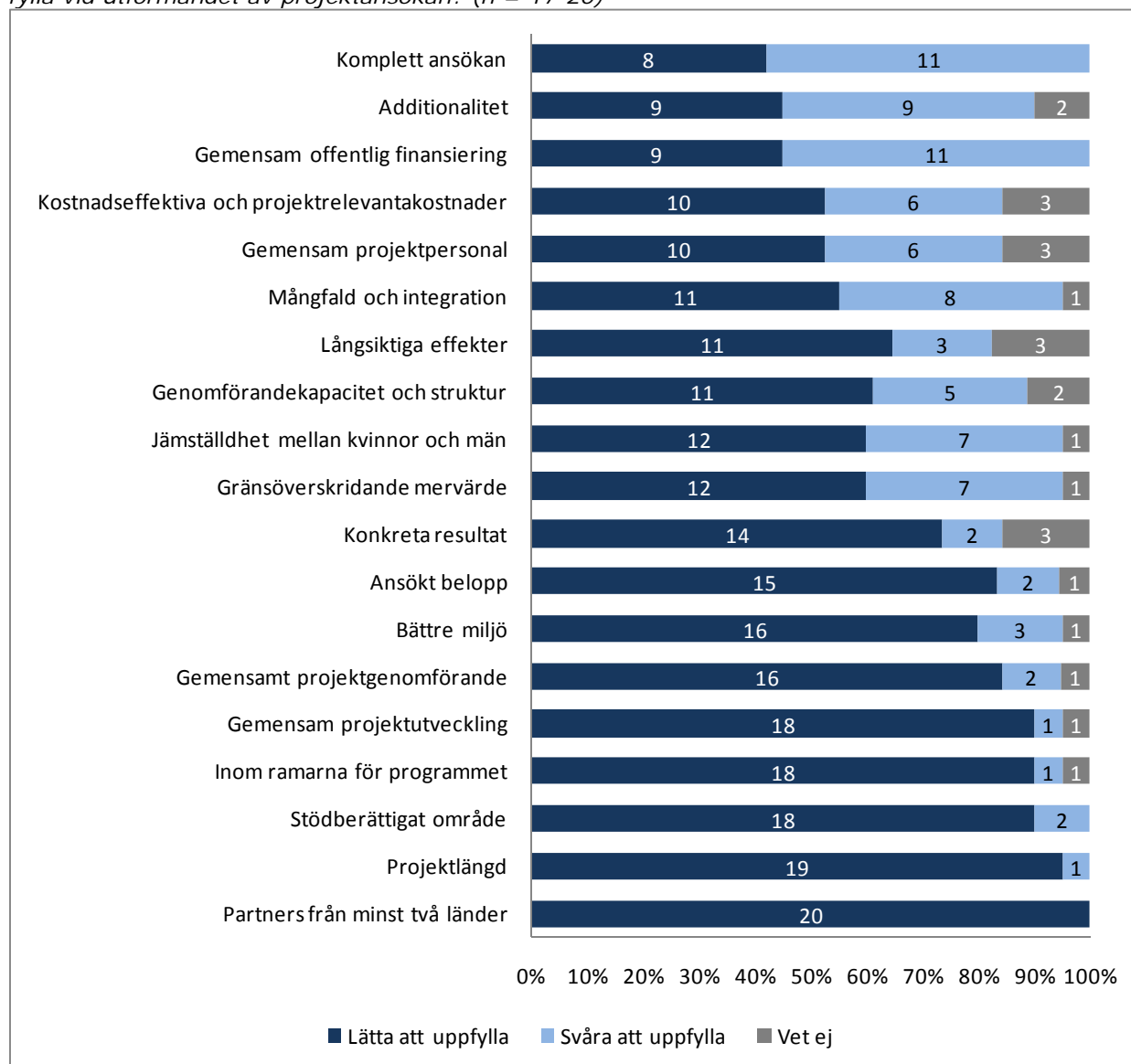
³²³² Enligt uppgift rymmer svarsrutorna minst 2.500 tecken var (ungefär en A4-sida).

Diagram: Antalet respondenter som fått rådgivning kring respektive kriterium

4.2.5 Kriterier som var lätta/svåra att uppfylla

Respondenterna fick vidare värdera huruvida urvalskriterierna var svåra eller lätta att uppfylla i projektansökan. Diagrammet nedan visar hur respondenterna har besvarat frågan.

Diagram: Vilka av följande kriterier var enligt din mening lätta (svåra) att uppfylla vid utformandet av projektansökan? (n = 17-20)

Utifrån diagrammet ovan kan vi se att merparten av kriterierna har klassats som lätta att uppfylla av fler än hälften av respondenterna, där *partners från minst två länder* och *projektlängd* varit enklast att uppfylla på samma sätt som de varit enklast att förstå i föregående fråga. Men när det kommer till *komplett ansökan*, *gemensam offentlig finansiering* och *additionalitet* är det fler än hälften som tycker att det har varit svårt att uppfylla dessa kriterier. För att relatera till frågan innan, var det bland annat dessa kriterier som majoriteten av respondenterna ansåg vara svåra att förstå.

Som följdfråga fick respondenterna ange på vilket sätt de ansåg att kriterierna var svåra att uppfylla. Respondenterna upprepar i kommentarerna kring kriteriet *komplett ansökan* att det på grund av ansökningens omfattning, fokus på detaljer och antalet bilagor har varit svårt att uppfylla kravet. En av respondenterna menar även att ordutrymmet har varit för begränsat för att kunna ge en tydlig beskrivning av deras projekt.

När det gäller *gemensam offentlig finansiering* framkommer det i respondenternas kommentarer att det varit svårt att uppfylla kravet eftersom det är

svårt att få alla finansieringsintyg i tid innan det sista ansökningsdatumet från deltagande partnerorganisationer då processen med beslut om finansiering tar tid, speciellt i politiskt styrda organisationer.³³ Därför anser vissa respondenter att sekretariatet borde vara lite mer flexibla kring huruvida detta kriterium behöver vara uppfyllt vid ansökningsdatumet eller inte.

Vad gäller kriteriet *additionalitet* framkommer det som i föregående fråga att begreppet är svårt att förstå och svårt att redogöra för i projektansökan, vilket i sin tur gör det svårt att uppfylla. En av respondenterna anser bland annat att begreppet borde tydliggöras mer med konkreta exempel.

Svåra att uppfylla var även två horisontella kriterier (*mångfald och integration och jämställdhet mellan kvinnor och män*) och kriteriet om *gränsöverskridande mervärde*. Vad gäller de horisontella kriterierna menar respondenterna framför allt att kriterierna inte är relevanta för att genomföra projektet. Gränsöverskridande mervärde var svårt att uppfylla eftersom det enligt en av respondenterna är ett relativt begrepp och därför svårt att motivera i ansökan.

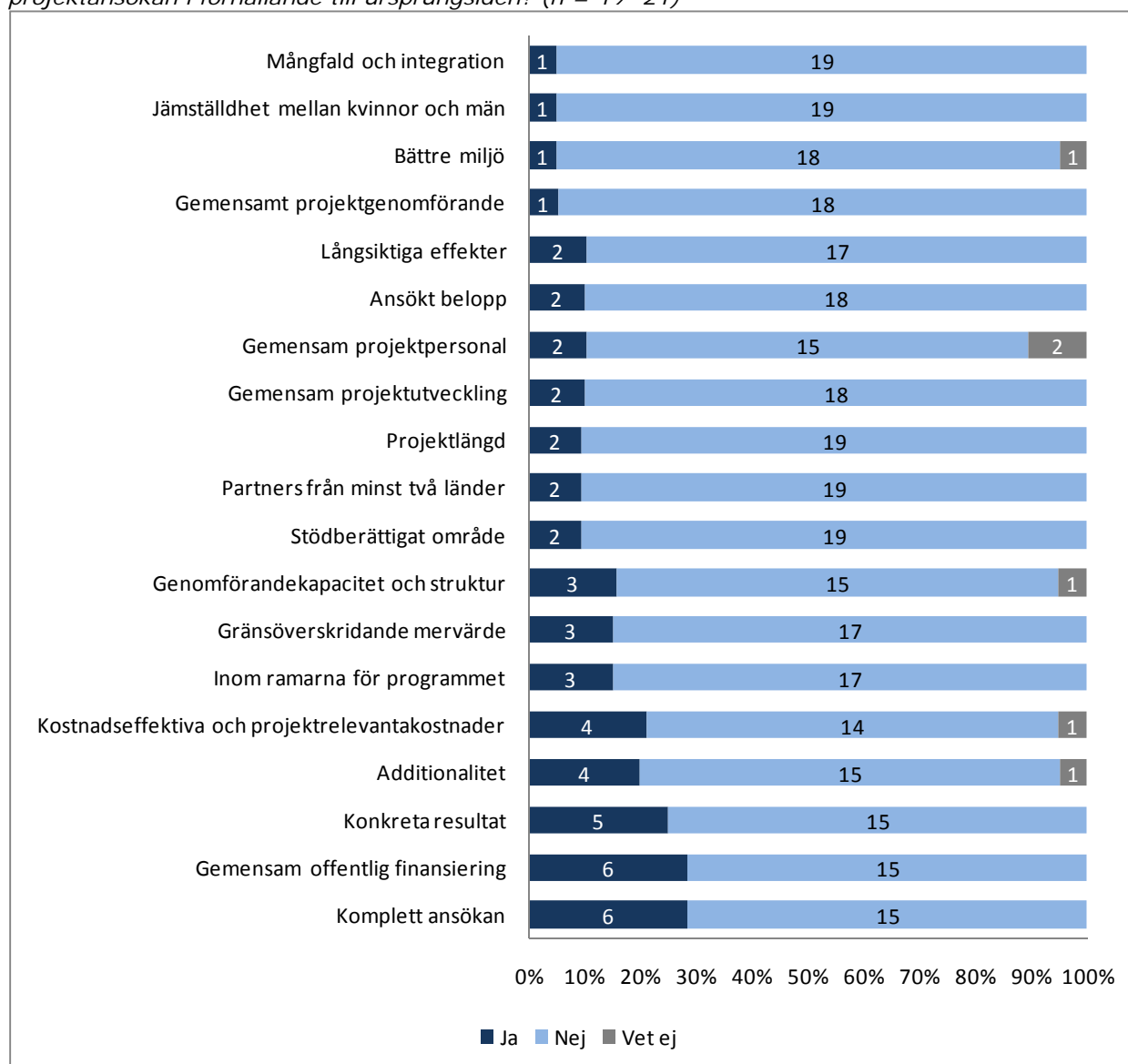
4.2.6 Kriterier som medförde förändringar i projektansökan

För att vidare undersöka hur respondenterna förhåller sig till urvalskriterierna fick de även ge svar på huruvida kriterierna medfört förändringar i projektansökan i förhållande till ursprungsidén. I diagrammet nedan presenteras respondenternas svar på frågan.

---

³³ Finansieringsintyget är ett intyg om att finansieringen är ordnad, dvs en behörig person intygar att nödvändiga beslut kommer att fattas (ett slags "letter of intent").

Diagram: Medförde något av dessa kriterier förändringar i utformningen av projektansökan i förhållande till ursprungsidén? (n = 19 -21)

I diagrammet ovan är det tydligt att kriterierna bara medfört få förändringar för respondenterna. Alla respondenter utom en har gjort förändringar efter rådgivningen. De kriterier som medfört förändringar för flest respondenter är *gemensam offentlig finansiering* och *komplett ansökan*; kriterier som även varit svåra att förstå och uppfylla enligt flera respondenter. Även kriterierna *additionalitet* och *kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader* har medfört förhållandevis många förändringar.

Vi kan även se att kriteriet *konkreta resultat* inneburit förändringar i fem projektansökningar. Det är ett kriterium som inte ansetts som ett av de svåraste att förstå eller uppfylla enligt flertal av respondenterna i de tidigare ställda frågorna.

Respondenterna redogjorde även för vilken typ av förändring respektive kriterium medförde. *Gemensam offentlig finansiering* innebar förändringar för en av respondenterna då det var oklart om tänkta partnerorganisationer var att betrakta som "offentliga" organisationer. Eftersom detta inte kunde avgöras i tid ströks dessa organisationer ur projektet. Kriteriet om *komplett ansökan* innebar framför allt kompletteringar i efterhand. *Konkreta resultat* innebar främst

konkretisering av mål och delmål samt ändringar när det gäller vissa aktiviteter.

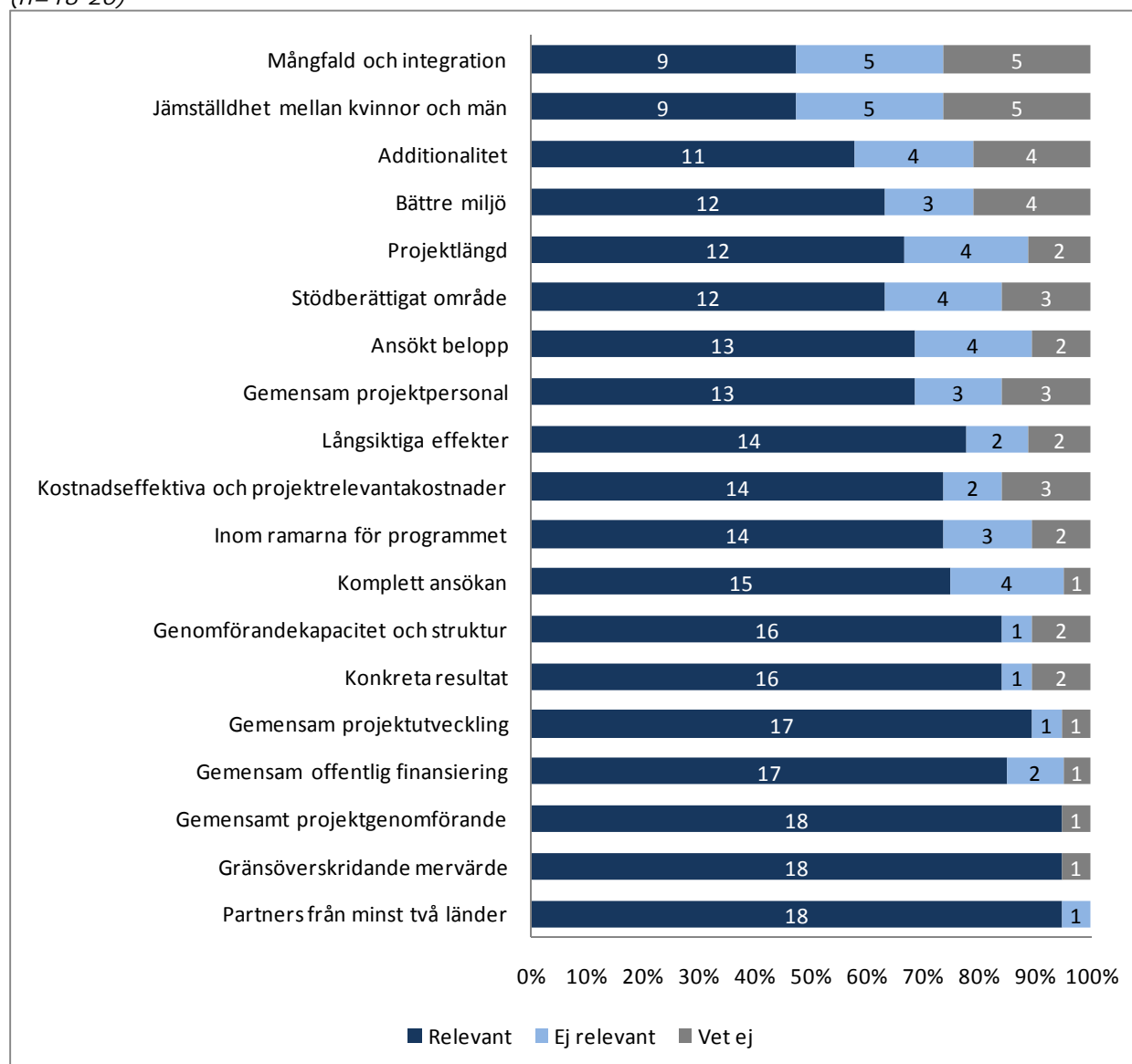
Begreppet *additionalitet* innebar enligt en respondent förändringar bland annat genom att de i projektgruppen var tvungna att tydliggöra additionaliteten i förhållande till tidigare aktiviteter. Det innebar i sin tur att nya aktiviteter uppstod inom projektet. En annan respondent menade att ansökningsen var tvungen att sättas i ett bredare politisk perspektiv.

Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader innebar för vissa av respondenterna förändringar i aktiviteter då de fick svar om att vissa aktiviteter var för dyra eller inte var stödberättigade.

4.2.7 Kriterier som är relevanta för ett lyckat projekt

I den sista frågan som berörde urvalskriterierna fick respondenterna bedöma vilka kriterier de anser vara relevanta för att deras projekt ska bli lyckat. Diagrammet nedan redovisar respondenternas svar på frågan.

Diagram: Vilka av följande kriterier är relevanta för att få ett lyckat projekt? (n=18-20)

Som diagrammet visar är det generellt få som anser att kriterierna inte är relevanta för att deras projekt ska bli lyckade. Det är framför allt de horisontella

kriterierna *mångfald och integration* samt *jämställdhet mellan kvinnor och män* som värderas som mindre relevanta jämfört med övriga kriterier.

Anledningen till varför fem av 19 respondenter inte anser kriteriet mångfald och integration vara relevant, är bland annat enligt en respondent att deras projekt inte varit inriktat mot mångfald och integration. En annan respondent menar att slutresultatet är det som är viktigast, vilket mycket väl kan bli bättre om projektet tagit hänsyn till mångfald och integration, men inte bör vara av vikt vid bedömning av ansökan. Samma kommentarer har respondenterna gett när det gäller kriteriet *jämställdhet mellan kvinnor och män*.

Diagrammet visar även att additionalitet värderas lågt av respondenterna när det gäller relevans. Additionalitet beskrivs som irrelevant av en av respondenterna då resurser behöver läggas på att beskriva ett projekt så att det passar in i de politiska nyckelord som just idag är aktuella; nyckelord har varierat mellan åren men har ändå inte styrt projektresultaten i stort. En annan respondent menar att det är svårt att förstå vad begreppet innebär i praktiken, vilket även gör det svårt att förstå vad det har för relevans.

4.2.8 Övriga synpunkter på urvalskriterierna

Sammanlagt har sex respondenter lämnat övriga synpunkter på urvalskriterierna där det bland annat framkommer att antalet kriterier anses som för många, vilket kan verka avskräckande för dem som avser att ansöka. Att tillämpningen av kriterierna dessutom är besvärlig och tidkrävande framkommer som en anledning till varför flera inte väljer att fortsätta ansökningsprocessen.

I respondenternas kommentarer förs det även fram önskemål om att göra processen enklare genom att bland annat minska de formella kraven och reglerna och istället för att fokusera på de tekniska delarna i ansökan, fokusera på de "goda idéerna". En av respondenterna som tillhör universitet/högskola ville även framföra åsikter om att programmet borde öppna sig än mer mot forsknings- och utvecklingsprojekt i Öresundsregionen.

4.2.9 Övriga synpunkter på ansökningsprocessen

Totalt åtta respondenter valde att lämna övriga synpunkter på ansökningsprocessen till ÖKS, varav fyra hade fått godkänt på sin ansökan. I kommentarerna från respondenter finns framförallt ett missnöje med ansökans detaljerade nivå samt med sekretariatets rådgivning. Det anses vara orealistiskt att exempelvis behöva specificera antalet timmar som personer kommer att lägga i projektet under 2-3 år. En av respondenterna menar därför att exempelvis budgeten borde läggas upp på en makronivå där de enskilda parterna definierar övergripande vilket engagemang de kommer att ha under projektets gång.

En av respondenterna vill å andra sidan framföra att den enbart haft positiva erfarenheter från sekretariatet, där framför allt dialogen ansetts som mycket bra. För att förbättra genomförandet i ansökningsprocessen rekommenderar en annan av respondenterna att det även bör finnas ett nationellt/regionalt sekretariat som kan hjälpa till med att skriva ansökan, exempelvis i tillväxtverkets-, länsstyrelsen- eller landstingets regi (och motsvarande i Danmark och Norge).

4.3 Intervjuer med personer som avstått från att lämna in ansökan

I avsnittet ovan om informationen redogjordes för synpunkter från personer som inte har lämnat in någon projektansökan. Det framkom att de i princip bara haft begränsad kontakt med sekretariatet. En av personerna valde att inte ansöka till programmet då det ansågs vara för komplicerat att söka medel. En annan person fick rådgivning men ansåg den som dålig; bland annat fick respondenten endast träffa sekretariatet en gång. Enligt respondenten ändra-

des även förutsättningarna under ansökningstiden då budgetförfarandet ändrades för att förenkla ansökningsprocessen. Detta fick respondenten dock ingen information om. Dessutom menade personen att det inte går att få med de mindre organisationerna i projekten, främst på grunda av de inte har kapitalet och resurserna som krävs. Respondenten valde istället att driva sitt projekt med finansiering på annat håll.

4.4 Slutsatser

Utifrån enkäten går det att konstatera att samtliga respondenter har fått rådgivning genom sekretariatet. Hur mycket rådgivning varje respondent har fått samt om de behövt efterfråga rådgivningen på egen hand har dock inte studerats. En majoritet, närmare 14 av 25 respondenter är nöjda med den rådgivning de har fått genom sekretariatet. De beskriver bland annat att sekretariatet har varit personliga i sitt bemötande och att de har funnits tillgängliga då stöd behövts i ansökningsprocessen.

Det är inga större skillnader i hur sekretariatet upplevs beroende på vilken målgrupp man tillhör. Exempelvis är det lika många kommun/region respondenter som bedömer sekretariatets rådgivning som bra resp. mindre bra. Vad gäller universitets- och högskolerespondenter är det en majoritet som bedömer rådgivningen som bra (5 av 8), trots att det är få som fått bifall på sin ansökan (3 av 8).

Vidare upplever flera respondenter sekretariatet som snabbt och hjälpsamt medan andra upplever att det varit svårt att få besked samt att de upplevs som byråkratiska. Något som framkommer bland svaren är svårigheten att arbeta med ansökningshandlingarna, som dessutom förändrats över tid. Vidare upplevs budgeten som komplicerad samt att det är svårt att förstå hur den skall utformas.

Rådgivningen verkar inte vara speciellt anpassad för olika målgrupper och ges mer generellt oberoende av vilken målgrupp man tillhör, även om det är svårare att uppfylla vissa kriterier än andra beroende på vilken målgrupp man tillhör. Exempelvis framkommer det i kommentarer från respondenter inom universitet och högskolor att det i princip är omöjligt att hitta incitament för deltagande för universitet eller högskolor om det inte går att få ekonomi i projektet och inkludera faktiska OH-kostnader. Det gör det svårt att uppfylla de ekonomiska kraven i ansökan.

När det gäller kriterierna och vad ansökarna anser om dessa är det vissa kriterier som återkommer som svar i samtliga frågor som berör dem. Det kan konstateras att de som det oftast upplevs som svåra är;

- Additionalitet,
- Gemensam offentlig finansiering,
- Kostnadseffektiva och projektrelaterade kostnader
- Gränsöverskridande mervärde, och
- Komplet ansökan

Det framkommer framförallt att det finns svårigheter med att förstå och i sin tur även med att uppfylla dessa kriterier. När det gäller kriteriet om komplett ansökan är det framförallt varit svårt att förstå vad en komplett ansökan innebär med alla bilagor. Det kan ha komplicerats i och med ändringar av bilagor och vilken information som krävs i mitten av ansökningstiden. Information om vad som krävdes för att ansökan skulle vara komplett har inte nått ut till samtliga ansökande.

Sammanfattningsvis bedömer vi att urvalskriterierna är ett bakomliggande problem för ÖKS-programmets rådgivning. Kriterierna behöver förenklas och

ett sådant arbete kan ta sin startpunkt i de synpunkterna som kommit fram från dem som ansökt om medel från programmet. Då kan resurserna som satsas på rådgivning ge ett större utbyte i form av godkända projekt.

5. BESLUTSPROCESSEN INOM PROGRAMMET

5.1 Utvärderingsfrågor

Tre frågor har ställts om beslutsfattandet inom ÖKS-programmet:

- **Vilken vikt ges urvalskriterierna vid urval av projekt?**

Detta handlar om vilka omständigheter som ligger till grund för beslut (urval). Hur tillämpas de regler som satts upp? Finns det annat som tillåts påverka besluten? Det kan också tolkas som en fråga om vilka kriterier som väger tyngst, men ett utmärkande drag hos ÖKS-programmet är att alla kriterier måste vara uppfyllda. Alla har i den meningen samma tyngd. I det perspektivet kan man tolka in en bakomliggande undran om alla kriterier även fortsättningsvis bör ha samma tyngd (fråga 3).

- **Bedöms kriterierna likvärdigt vid beslut inom genomförandeorganisationen?**

Frågan ställs mot bakgrund av att besluten fattas av tre olika församlingar, de två styrkommittéerna för de två geografierna samt övervakningskommittén för projekt som berör båda geografierna. Frågan kan också tolkas som en undran om besluten överensstämmer med beredningsorganisationens (de två kontoren och förvaltningsmyndigheten) förslag och om dessa sinsemellan stämmer överens. Avviker besluten från förslagen till beslut?

- **Är urvalskriterierna inklusive de horisontella kriterierna relevanta?**

Frågan är värderande och bygger på att man ser kriterierna i ett större perspektiv. Relevans kan ses i förhållande till programmets mål, men också i förhållande till hur de fungerar i praktiken, vilket inte nödvändigtvis leder till samma slutsatser. Frågan om urvalskriteriernas sammansättning och relevans diskuteras livligt inom programmet, inte minst i ljuset av behovet att öka utbetalningstakten.

De två första frågorna skulle i princip kunna besvaras med en genomgång av fakta, men för att förstå situationen och bedöma fakta krävs det en ingående kunskap om sammanhanget, hur besluten har kommit till. Fakta är svåra att tolka utan sammanhanget. Vi har därför lagt stor vikt vid intervjuerna med beslutsfattarna och personalen. Den tredje frågan är ytterligare komplex eftersom den förutsätter en samlad bedömning av hur kriterierna fungerar. Därför har vi även ställt frågan till ansökarna (ovan).

Vid intervjuerna har vi ställt frågor om hur man ser på uppföljningssystemet och projektportföljen. Vi redovisar svaren här och återkommer i en senare rapport våren 2010 till frågan om projektportföljens sammansättning.

Den principiella frågan är hur programmet bör väga av de två angelägna målen strikta regler (rättssäkerhet) och flexibilitet (effektivitet). En organisation som delar ut pengar bör vara myndighetslik i meningen att den följer tydliga regler och behandlar alla lika. Samtidigt måste det finnas utrymme för nytänkande och situationsanpassning, för att maximera programmets effekt på andra aktörer i regionen, dvs för att uppnå additionalitet och gränsöverskridande mervärde. Detta kan göras t ex genom en balanserad sammansättning av urvalskriterierna och ett internt arbete för att skapa samsyn om hur de bör tolkas.

Ingen av frågorna berör den norska förvaltande organisationen (Östfolds fylkeskommune) och eventuella svårigheter som skulle kunna uppstå kring den konstruktionen. Vi har diskuterat frågan i några intervjuer och har funnit att samverkan med Tillväxtverket fungerar smidigt. Det har dock påpekats att konstruktionen komplicerar arbetet för sekretariatet och icke minst för ansökningarna med norska partners. Det finns en risk att de norska medlen kan ta slut tidigare än programmet i övrigt, men det är en fråga som ligger utanför vår undersökning.

5.2 Programmets beslutsfattande

Som framgått tidigare, har programmet behandlat 61 ansökningar under de fem ansökningsomgångar som har genomförts från den 15 mars 2008 till maj 2009. Av dessa har två omgångar endast gällt Öresund, vilket innebär att dess styrkommitté har haft fem omgångar att ta ställning till, medan styrkommittén för Kattegat-Skagerrak haft tre omgångar, liksom Övervakningskommittén. Av tabellen i avsnitt 2 framgår att sex ansökningar har dragits tillbaka och att tre inte var beslutade vid det tillfälle då lägesrapporten gjordes. Till detta ska läggas fem beslut om mindre projektansökningar.

Det är också viktigt att notera att beslutsfattandet sker i flera steg:

- Först prövas tekniska/formella aspekter av den förvaltande myndigheten. 15 ansökningar avlogs i detta skede. Den förvaltande myndigheten gör även en avstämning mot andra strukturfondsprogram (se årsrapporten s 19).
- Bara de ansökningar som godkänts går vidare för urval av styrkommittéerna respektive övervakningskommittén. Här tillämpas de mer svårbedömda ("kvalitativa") kriterierna. 11 ansökningar har avslagits och 26 (21+5) har godkänts.
- Några ansökningar har beviljats med villkor, dvs krav på kompletteringar. Framför allt gäller det fem beslut i delområdet Kattegat-Skagerrak. Detta berörs i årsrapporten.
- Formellt beslut fattas slutligen av den förvaltande myndigheten och förutsätter att alla eventuella villkor är uppfyllda.

Sammanfattningsvis har beslutsorganen bara behandlat ett litet antal ärenden var. I Öresund handlar det om 14 större och 2 mindre projekt. I Kattegat-Skagerrak om 14+3, medan Övervakningskommittén beslutat om fyra ärenden (plus ett ärende i maj 2009, som ligger utanför den period vi undersöker). Det låga antalet beslut kan vara en begränsande faktor, särskilt i Öresund, där de fördelats på fem omgångar. Fler beslut skulle kunna leda till en bättre intern genomlysning av kriterierna och en effektivisering av beslutsprocessen.

Som vi nämnt tidigare, kan åtta ansökningar ses som upprepade ansökningar. För beslutsorganisationen kan det ha gett tillfälle att precisera tillämpningen av urvalskriterierna. En ytterligare precisering har gjorts genom beslut i övervakningskommittén om principerna för finansiering av FoU-projekt, dvs i vilken mån de faller inom programmets ramar.

5.3 Beslutsfattarnas synpunkter

Vi har intervjuat nio beslutsfattare och har fört samtal med fler. Vi har intervjuat presidierna för de två styrkommittéerna och för övervakningskommittén (ledande regionpolitiker och företrädare för de tre nationella departementen) samt en universitetsrepresentant. Eftersom syftet är att använda svaren explorativt så är det rimligt att ge störst utrymme åt presidialerna, som kan antas ha mest inblick i beslutsfattandet och störst engagemang. De har ofta erfarenhet av tidigare program eller andra pågående program.

Genom referensgruppen för utvärderingen och andra kontakter har vi fått reaktioner från ytterligare politiker och företrädare för intressegrupper. Vi närvarade vid diskussionen kring dessa frågor på sammanträdet med Övervakningskommittén den 29 maj.

I genomgången av svaren redovisar vi våra tolkningar och reflektioner kring de frågor som utvärderingen ska besvara.

5.3.1 Jämförelser med andra program

I stort sett alla beslutsfattarna har erfarenheter från andra EU-program. Någon påpekar att de inte har särskilt mycket tid att fundera över ÖKS-programmet. Flera tycker att ÖKS-programmet skiljer sig från andra program på ett negativt sätt. Andra program uppfattas som tydligare i sina syften och effektivare i sitt arbetssätt. Dock framhålls att en stor del av programmets geografiska yta och en stor del av personalen är ny, vilket kan förklara en del av skillnaderna.

Det finns en spridning i svaren som visar att man kan närma sig frågan från olika perspektiv. En ståndpunkt är att programmet bör vara komplicerat och ställa höga krav på dem som ansöker. Det är naturligt inom exempelvis EU:s ramprogram (FoU) och det är naturligt när man delar ut mycket pengar. En annan ståndpunkt är att ÖKS-programmet är ineffektivt i sitt genomförande. Man har en bild av att arbetet i programmet är stelbent och inte särskilt serviceinriktat i förhållande till dem som tar kontakt med kontoren. Här finns olika nyanser i svaren, från ett försiktigt konstaterande att vissa förändringar behöver göras, till direkt kritik mot nyckelpersoner.

Flera beslutsfattare framhåller att programmet måste hantera en balans mellan formkrav som gör programmet trögrörligt och ett samtidigt behov att vara lättrorligt och agera utifrån den konkurrenssituation som har uppstått mellan olika finansierare i ÖKS-området. Flera pekar på att det är mycket som är nytt i förhållande till tidigare program.

5.3.2 Beslutsprocessen

Den allmänna synen på ÖKS-programmet går igen i synen på beslutsprocessen. Några tycker att de får bra underlag från sekretariaten, medan andra tycker att beredningsunderlagen är otydliga, ofullständiga och allt för strikta i sin tolkning av olika kriterier. De fall där besluten avviker från underlagen ses av några personer som ett sundhetstecken och/eller en konsekvens av dåliga underlag.

De flesta ser ett värde i att fatta beslut med villkor. Enligt beslutsfattarna har det handlat om mindre brister i ansökningarna och man har därför tyckt att det har varit för starkt att avslå ansökningarna:

”Såfremt et projekt kun mangler enkelte betingelser for en eventuel godkendelse bør tilsagn med betingelser for støtte anvendes, således projekterne ikke forsinkes unødigt ved at skulle afvente endnu en ansøgningsrunde.”

I Öresund har styrkommittén begärt att ta del av de ansökningar som den förvaltande myndigheten underkänt och som normalt inte redovisas för styrkommittén.

Några lyfter fram problem med beslutsorganisationen. Vissa tycker att det behövs ett tjänstemannaorgan, där regionerna kan vara med och bereda ärenden, så att programmets insatser ses i perspektiv av vad som i övrigt pågår i området. Några vill ha ett utrymme att göra avvägningar i beslutsorganen, för att inte den egna rollen ska bli meningslös. En person med tjänstemannabak-

grund gör reflektionen att EU:s regelverk är så komplicerade att det kanske vore bättre med fler tjänstemannabeslut.

5.3.3 Urvalskriterierna

Merparten av beslutsfattarna tycker att urvalskriterierna är relevanta, men det har även framförts att de är otydliga. Många ser ett behov att förenkla regelverken, särskilt för att kunna bevilja fler ansökningar. Det har även sagts att det är tillämpningen av reglerna som är för hård, snarare än att det är reglerna i sig som är ett problem.

Vidare pekar man på att EU har skärpt kraven gentemot tidigare. I Danmark pågår det en översyn där man letar efter möjligheter att förenkla ansökningsproceduren.

Konkreta förslag har förts fram om en viktning av kriterierna:

”De tungest vejende kvalitative kriterier bør eksempelvis være:

- *at projektet ligger indenfor programmets rammer*
- *den grænseoverskridende merværdi*
- *projektet er additionelt*

Disse tre kvalitative kriterier bør som minimum være opfyldt. De øvrige kriterier behøver ikke alle være opfyldt til mindste detalje. Herunder eksempelvis fælles projektudvikling. Et projekt kan være relevant og vigtigt for både aktører og programmet til trods for, at kun én af partnerne har udarbejdet ansøgningen.”

”En reducere af kriterierne kunne overvejes. Kriterier som fælles projektudvikling, projektgennemførelse og projektpersonale kunne reduceres til ét kriterium, uden væsentlig indflydelse på indhold. Endvidere er kriterier som:

- *at projekterne skal være omkostningseffektive og projektrelevante*
- *krav om gennemførelseskapacitet og –struktur*
- *additionalitet*

allerede reguleret i den danske bekendtgørelse om regnskab og revision, herunder: at udgifter skal være projektrelaterede, projektet skal udvise sparsommelighed, være additionelt og endvidere skal støttemodtager have den tekniske, økonomiske og organisatoriske styrke til at gennemføre projektet. Den type af kriterier kunne derfor indgå som en del af de tekniske kriterier for støtteberettigelse.”

Det har även framförts önskemål om att skärpa kraven på en punkt:

”Der er et særligt kriterium for projekter på tværs af de to del programmer kaldet et Øresund, Kattegat, Skagerrak projekt – ØKS projekt. I dag er der kun krav om projektdeltagere fra minimum to lande. For at sikre en effekt i hele programområdet kunne der stilles krav om partnere fra begge delprogrammer og alle tre lande. Dette gælder især projekter med høj støttevolumen.”

Vår tolkning är att svaren uttrycker naturliga reaktioner i den situation som råder men de visar också att kriterierna är så komplexa att de flesta av beslutsfattarna inte har en tydlig uppfattning om hur de borde se ut; var för sig är kriterierna rimliga, men helheten blir ändå inte som avsett.

Vi drar slutsatsen att frågan om kriteriernas utformning är så komplicerad att det krävs omfattande erfarenhet och jämförelser för att göra strategiska val. Det kan knappast krävas av beslutsfattarna att de ska ha denna överblick. Snarare måste den förvaltande myndigheten säkerställa att det finns en pro-

fessionell kompetens kring kriterieutformning, exempelvis genom internationella jämförelser. Ett sådant underlag har tagits fram under sommaren 2009, vilket lägger en grund för en revidering av kriterierna. Kanske är detta en av de största svagheter med projektorganisationer ("virtuella myndigheter"), att möjligheterna till lärande över tid och rum försvåras.

5.3.4 Projektportföljen

Många beslutsfattare lyfter fram att projektportföljen är så liten att det finns en risk för återbetalning av utnyttjade medel till EU. Några påpekar att problemet särskilt gäller i Öresund och att man arbetat annorlunda i Kattegat-Skagerrak, bland annat med mer omfattande informationsinsatser. Några pekar på att programmet fått ett dåligt rykte. Djungeltelegrafan har berättat om ett dåligt bemötande, som en person uttryckte det. Programmet behöver lyckade projekt att visa upp, sa en annan person.

I Öresund pekar man också på att det kan ha varit ett misstag att Öresundskomiteen, som tidigare varit en motor för samarbetet, inte får vara projektägare.

Det har inte framförts några starka synpunkter på projektportföljens sammansättning. Flera är nöjda, särskilt i Kattegat-Skagerrak, även om man också framhåller svårigheterna med de långa avstånden inom det geografiska området. Någon tycker att det är svårt att se det gränsöverskridande mervärdet i de projekt som har beviljats.

Däremot finns det få synpunkter på vad man borde göra med det låga antalet ansökningar inom området vardagsintegration, dvs ansökningar från kommuner och kulturorganisationer mm. Man pekar på faktorer som kan ha bidragit till situationen: lågkonjunkturen, strukturreformen i Danmark och den oväntat hårda konkurrensen mellan finansiärer i ÖKS-området.

Ett förslag som förs fram är att genomföra fler förstudier (mikroprojekt, förberedande projekt), som sedan kan bli stora projekt.

5.3.5 Uppföljningssystemet

Beslutsfattarna är aningen mer skeptiska mot uppföljningssystemet (indikatorerna) än mot urvalskriterierna. Några tycker att indikatorerna har en rimlig utformning, medan andra personer framhåller risken att indikatorerna mäter fel saker, vilket kan leda till att man styr projekten i fel riktning. Kritikerna pekar på att det saknas metoder att mäta näringslivets förnyelse och "mjuka faktorer" som har betydelse för ekonomins utveckling. Systemet är inte uppbyggt för att ringa in programmets bidrag till de effekter som eventuellt kan observeras. Andra program (t ex Skåne-Blekinge) anses ha bättre indikatorsystem.

Vår reflektion är att beslutsfattarna är mer vana att diskutera uppföljningssystem än urvalskriterier. Kritiken pekar på ett behov att även här bedriva ett utvecklingsarbete för att utnyttja de möjligheter som finns inom EU:s regelverk att göra kvalificerade utvärderingar. Ansvaret faller till stor del på den förvaltande myndigheten, om man vill utnyttja möjligheten till jämförelser mellan program, men även jämförelser mellan projekt i samma program kan ge information om vad som påverkar effekter.

5.4 Intervjuer med personalen

Vi har ställt motsvarande frågor i våra intervjuer med personalen vid Tillväxtverket i Malmö och kontoren i Köpenhamn och Kungsbacka. Det finns en stor överensstämmelse i synen på det grundläggande behovet att förenkla beslutsfattandet och att förbättra relationerna till de potentiella ansökarna.

En strategi har tagits fram för Öresund, där man betonar ett mer proaktivt arbete för att hitta projekt, bland annat genom att bättre utnyttja befintliga nätverk och att välja teman som prioriteras i andra organisationers strategidokument.³⁴

En aspekt som lyfts fram av personalen är att oklarheter i programmets regelverk, särskilt urvalskriterierna, försvårar deras rådgivning. När beslutsorganen frångår sekretariatets förslag – i det vällovlige syftet att godkänna fler ansökningar – så finns det en risk att det blir svårare för personalen att ge råd om hur framtida förslag till ansökningar bör se ut för att godkännas. Därför tycker man att urvalskriterierna borde revideras så att de överensstämmer med beslutsorganens tillämpning.

När det gäller indikatorerna har vi mött mer av en inställning att det just nu gäller att jobba med det som finns. Men det finns också en skepsis mot möjligheterna att använda uppföljningssystemet som en grund för utvärderingar, dvs att ringa in programmets bidrag till effekterna och att dra slutsatser om hur insatser bör utformas och genomföras.

Vi noterar också att det finns nyansskillnader i hur man ser på tillämpningen av urvalskriterierna. Det finns fall där Tillväxtverket anser att kontoren kunde rekommenderat bifall istället för avslag. Detta – liksom den tidigare nämnda önskan från styrkommittén för Öresund att få insyn i Tillväxtverkets avslagsbeslut (dvs ärenden som inte kommer till styrkommittén för beslut) – vittnar om ett behov att skapa en samsyn inom programmet om hur kriterierna bör tillämpas/och eller att förenkla kriterierna för att undanröja tolkningsskillnader.

Nyansskillnaden mellan organen antyder en spretighet i programmets organisation. Enligt programdokumentet har den förvaltande myndigheten ansvar för förvaltning och genomförande av programmet samt "koordinerar" sekretariatets (kontorens) arbete, medan sekretariatet "bistår" den förvaltande myndigheten med bland annat beredning av ansökningar. Den förvaltande myndigheten genomför beredningsmöten med sekretariatet, men detta tycks inte räcka för att uppnå enhetlighet inom programmet.

5.5 Slutsatser

Urvalskriterierna ges samma vikt och bedöms likvärdigt i allt beslutsfattande, men de är så omfattande att det upplevs som en risk att goda idéer skräms bort. Kriterierna är förvisso relevanta, men som helhet blir de allt för snäva och begränsande. I sammanhanget bör det noteras att styrkommittén för Kattegat-Skagerrak valt att fatta beslut med villkor oftare än de övriga beslutsorganen. Detta kan tolkas som att kriterierna tillämpas olika, även om de inte bedöms olika.

Kriterierna behöver förenklas, även om det ökar risken för skillnader i tillämpning. ÖKS-programmet kan med fördel snegla på andra EU-program som tydligare delar in kriterierna i nödvändiga krav och sådana krav som kan vägas mot varandra i en urvalssituation.

Helst bör kriterierna formuleras ur ansökarens perspektiv, så att det direkt i formuleringen framgår varför vissa saker efterfrågas. En del i detta kan vara att hitta överlappningar mellan kriterier. Istället för det abstrakta begreppet "gränsöverskridande mervärde" kan man nöja sig med att fråga efter gemensam organisation och gemensam finansiering mm. Man kan då anse att även kravet om additionalitet är uppfyllt. Det finns ett betydande utrymme att ta bort kriterier.

---

³⁴ Strategi för ett ökat antal projekt inom Interreg IVA, underlag till möte med styrkommittén för Öresund 2009-08-21

I ljuset av de mål som programmet vill uppnå och den situation som har uppstått, är det vår bedömning att programmet bör göra långtgående justeringar av urvalskriterierna. För att få upp volymen och öka kreativiteten är det angeläget att sträva efter en större mängd "förstudier" (mikroprojekt och förberedande projekt).

6. UPPFÖLJNINGSSYSTEMETS UTFORMNING

Vår utvärdering ger en chans att modifiera uppföljningssystemet om det behövs, vilket reser frågan om hur ett uppföljningssystem bör vara uppbyggt.

Frågorna som ställs i förfrågningsunderlaget är:

- Är indikatorerna relevanta i förhållande till programmets mål?
- Är indikatorerna lämpliga för att beskriva graden av gränsöverskridande samarbete?
- Ger uppföljningssystemet goda förutsättningar för utvärdering av programmets resultat och effekter?

Som underlag för bedömning av programmets uppföljningssystem har vi använt programtexten, vägledning till ansökningsblanketten samt projekthandboken. Dessutom har vi använt kommissionens arbetsdokument nr 2 och nr 5 samt förordningstexter. Vissa frågor kring indikatorerna har även behandlats i intervjuer med sekretariat och beslutsfunktioner.

6.1 Indikatorerna i programmets uppföljningssystem

Programmets uppföljningssystem kan sägas bestå av två huvuddelar: dels ekonomiska data om beslut och utbetalningar, dels indikatorer. De flesta indikatorerna finns på projektnivån och utfallet på dessa räknas sedan ihop för att mäta hur det går för respektive prioritet och på programnivån. På programnivån finns även sex kontextindikatorer som inte direkt relaterar till programmets målsättningar men som är tänkta att i ett vidare perspektiv säga något relevant om programområdet.³⁵ Vi beskrev indikatorerna översiktligt i avsnitt 2.

Indikatorerna som är aktuella för projekten delas upp i generella programindikatorer (varje projekt måste bidra till minst en av dessa) samt specifika prioritetsindikatorer uppdelat på de tre prioriteterna i programmet. Projektet måste även bidra till minst en prioritetsindikator inom den aktuella prioriteten man söker pengar inom. Till programindikatorerna räknas även indikatorerna för de horisontella målen miljö, jämställdhet samt integration och mångfald.

6.2 Ex ante utvärderingens bedömning

Vid ex ante utvärderingens bedömning av programförslaget fanns endast kontextindikatorerna färdiga och utvärderingen kunde därför inte göra någon sammantagen bedömning av indikatorsystemet.

Enligt artikel 12 i ERUF-förordningen ska varje operativt program innehålla *Information om de prioriterade områdena och deras specifika mål. Målen skall kvantifieras med hjälp av ett begränsat antal indikatorer på effekter och resultat, med beaktande av proportionalitetsprincipen. Med hjälp av indikatorerna skall man kunna mäta framstegen i förhållande till utgångsläget och i förhållande till uppnåendet av målen för de prioriterade områdena.*³⁶

EU-Kommissionen tillhandahåller själva en tolkning av vad som kan förstås med proportionalitetsprincipen i detta fall. De menar där att det kan vara rimligt att bestämma effektindikatorer endast för de viktigaste prioriteterna i ett

³⁵ Kontextindikatorerna är: antal invånare, antal arbetstillfällen, arbetspendling över gränsen, antal border crossing points på land, antal border crossing points till havs samt flyttningar över gränsen.

³⁶ Förordning nr 1080/2006

program. Detta kan också ske i en stegvis modell. Man föreslår en koncentring av begränsade insatser som gör större nytta vid formulerandet av bra mätbara resultatindikatorer än av effektindikatorer av tveksamt värde. Har man resultatindikatorer kan man vid en senare tidpunkt även formulera bra effektindikatorer, är tanken.³⁷

För ÖKS-programmet skulle detta kunna betyda att det klokaste hade varit att vid programstarten definiera en uppsättning bra resultatindikatorer och möjligen även effektindikatorer för prioritet 1 (främja hållbar ekonomisk tillväxt). Det programförslag som bedömdes i ex ante utvärderingen angav att man skulle utveckla både aktivitets- och resultatindikatorer under det fortsatta arbetet med programmet.

Ex ante utvärderingen rekommenderade att programmet i första hand skulle fokusera på indikatorer som säger något om programmålen uppfyllande.

6.3 Indikatorerna och programmets mål

ÖKS-programmet har formulerat tre övergripande program mål som sen är nedbrutna i delmål för respektive delprogram och prioriterat område:

- *Programmål: Ökad hållbar ekonomisk tillväxt*
  - Delmål Öresund
    - Ökad kunskapsbaserad tillväxt och stärkta spetskompetenser
    - Stärkt utveckling av företag och entreprenörer
    - Ökat antal besökare och företagsetableringar
  - Delmål Kattegat-Skagerrak
    - Ökat samarbete kring teknologi- och kunskapsutveckling
    - Fler entreprenörer och nya företag
    - Utveckling av befintliga företag
    - Ökat antal besökare och företagsetableringar
- *Programmål: Fysiskt, planeringsmässigt och organisatoriskt sammanbunden region*
  - Delmål Öresund
    - Ökat institutionellt samarbete och fler gemensamma planer och strategier
    - Sammanhängande och hållbart transport- och infrastruktursystem
    - Ökat service- och kapacitetsutnyttjande
    - Ökat samspel mellan regionens delområden
  - Delmål Kattegat-Skagerrak
    - Ökat institutionellt samarbete och fler gemensamma planer och strategier
    - Sammanhängande och hållbart transport- och infrastruktursystem
    - Ökat gemensamt serviceutbud och samarbete kring välfärdsfrågor
    - Integration av centrum och periferi
- *Programmål: Ökad vardagsintegration*
  - Delmål Öresund
    - Ökat nyttjande av möjligheterna inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet
    - Ökad kunskap om regionen och dess möjligheter
    - Fler mänskliga och informella mötesplatser
  - Delmål Kattegat-Skagerrak
    - Ökat samarbete kring utbildningsfrågor
    - Ökad kunskap om möjligheter i gränsregionen
    - Ökad kunskap om gemensam kulturell och historisk identitet

³⁷ European Commission 2006: *Indicative guidelines on evaluation methods: Monitoring and evaluation indicators*. Working document no 2

Programmålen är tätt kopplade till de tre prioriterade områden som programmet arbetar med. Till de övergripande programmålen har man kopplat de generella programindikatorerna och även kvantifierat mål för dessa indikatorer.

Tabell: Generella programindikatorer

Generell indikator	Måttenhet ³⁸	Förväntat antal 2015
Samarbetsgrad	Antal projekt som skapar varaktiga nätverk och samarbetsstrukturer över gränsen	80
Gränshinder	Antal projekt som identifierar/undanröjer formella/upplevda gränshinder	50
Gränsregional kompetens	Antal projekt som främjar kunskap om programområdet och förhållanden i programområdet	100
Miljö	Antal projekt som direkt bidrar till att förbättra/syftar till att förbättra/negativt påverkar miljön	30
Jämställdhet	Antal projekt som direkt bidrar till att förbättra/syftar till att förbättra/negativt påverkar jämställdhet	15
Integration och mångfald	Antal projekt som direkt bidrar till att öka/syftar till att öka/har en negativ påverkan på integrationen och mångfalden ³⁹	15

Det är i flera fall oklart i programdokumentet om det förväntade antalet för 2015 avser samtliga måttenheter inom en generell indikator eller om det endast är för en av dem. Som exempel kan tas Gränshinder, där målsättningen 50 projekt kan gälla sammanlagt för de fyra olika måttenheterna inom indikatorn eller kanske endast för antal projekt som identifierar formella gränshinder. På samma sätt är det för de tre indikatorer som mäter horisontella målen. Det är här svårt att utifrån programdokumentet få en klar bild av exakt vilka kvantitativa målsättningar som programmet har.

Som synes i tabellen ovan så är samtliga generella programindikatorer av typen utfallsindikatorer (även kallade aktivitetsindikatorer) och mäter antal projekt av en viss typ inom programmet. De är alltså inte formulerade som resultat- eller effektindikatorer. De generella programindikatorerna i denna form kan därmed inte ge oss någon information om vilka resultat (eller effekter) som programmets projekt skapar.

Det skulle kunna gå att argumentera för att en del av dessa indikatorer har karaktär även av resultat-/effektindikatorer. Antal projekt som skapar *varaktiga* nätverk/samarbetsstrukturer över gränsen eller t ex antal projekt som direkt

³⁸ För de horisontella indikatorerna finns olika måttenheter/definitioner beroende på källa. Formuleringarna i tabellen ovan är hämtade från Vägledning till ansökningsblankett. I årsrapporten för 2008 är klassificeringarna istället *direkt positiv påverkan, övervägande positiv påverkan eller övervägande negativ påverkan*.

³⁹ Den exakta formuleringen av den sista måttenheten är "antal projekt som har en negativ påverkan ur ett integrations- och mångfaldsperspektiv".

bidrar till att förbättra miljön är två exempel på detta. Om det blir så att värdet på dessa indikatorer analyserades och registreras först när projekten är avslutade och med hjälp av särskilda utvärderingar där det verkligen mäts om de har haft dessa avsedda (eller icke avsedda!) effekter så skulle de kunna sägas vara effektindikatorer. Vi bedömer dock att det inte är så de används idag eller är tänkta att använda och sannolikt kommer detta inte heller att ske. Eftersom de är formulerade som *antal projekt* så kommer värdet sannolikt att registreras som 1 så snart ett projekt är avslutat oavsett vilka resultat och effekter som det haft.

För ÖKS-programmet får detta stora konsekvenser. De övergripande programmålen mäts i antal genomförda projekt. Vi vill påpeka att detta säger väldigt lite om huruvida regionen haft en ökad hållbar tillväxt, är mer sammanbunden eller om vardagsintegrationen har ökat. **För att kunna följa upp och mäta programmets effekter måste andra utvärderingar göras.**

I programmets årsrapport för år 2008 rapporteras de beviljade projektens klassificeringar för de horisontella indikatorerna. Under det första kalenderåret för programmet är 16 projekt beviljade (och inget av dessa har heller hunnit avslutas). Samtliga beviljade projekt har klassificerats att ha antingen en direkt positiv påverkan eller en övervägande positiv påverkan inom dessa tre indikatorer. Denna bedömning är alltså gjord vid ansökningstillfället och säger inget om vilket faktiskt resultat eller effekt som projektet kommer att ha bidragit med till regionen när det är avslutat.

I vägledningen till ansökningsblanketten har man emellertid utvecklat de generella programindikatorerna en del. Dessa utvecklade indikatorer analyseras nedan.

6.4 Relationen mellan indikatorer och målsättningar

I följande avsnitt analyseras programmets generella och specifika indikatorer med avseende på deras typ. Vid analysen har följande definitioner använts:

- Utfallsindikator: mäter aktiviteterna i projektet (t ex antal identifierade gränshinder). Kallas även Aktivitetsindikator.
- Resultatindikator: mäter direkta effekter som uppstått hos/för projektdeltagarna eller stödmottagarna som en följd av deltagandet (beskriver en förändring som uppstått, t ex antal avskaffade gränshinder)
- Effektindikator: mäter de långsiktiga effekter som uppstår en tid efter projektets avslut men som är hänförliga till projektets aktiviteter (t ex ökad pendling över gränsen pga avskaffade gränshinder).

I bilaga presenteras en bedömning av de generella programindikatorerna. Tabellen visar att det endast är för programindikatorn Gränshinder som de utvecklade indikatorerna innebär att det tillkommit information om resultatnivån. Ingen av programindikatorerna behandlar effektnivån i ÖKS-programmet.

I bilaga presenteras även en bedömning av de specifika prioritetsindikatorerna. De specifika prioritetsindikatorerna rör sig på både utfallsnivån (aktivitetsnivån) och resultatnivån rent definitionsmässigt. **Vilken information som uppföljningssystemet kommer att kunna ge blir därför beroende av hur dessa indikatorer kommer att tillämpas.** Det finns möjligheter till att registrera och mäta en del av programmets resultat om man ser till att använda indikatorerna på rätt sätt. Dessa möjligheter finns inom samtliga tre prioriteter och för samtliga prioritetsindikatorer inom dessa med undantag för prioritetsindikator - Profilerings och synlighet inom prioritet. **Resultatmätning kan dock inte med nuvarande indikatorer ske i relation till samtliga målsättningar utan berör endast en del av dem.**

6.5 Våra iakttagelser

Detta avsnitt besvarar de specifika utvärderingsfrågor som vår bedömning har arbetat med:

- Är indikatorerna relevanta i förhållande till programmets mål?
- Är indikatorerna lämpliga för att beskriva graden av gränsöverskridande samarbete?
- Ger uppföljningssystemet goda förutsättningar för utvärdering av programmets resultat och effekter?

6.5.1 Är indikatorerna relevanta i förhållande till programmets mål?

Det är vanligt att vid analys av indikatorer använda formeln CREAM. Den kan uttydas som att en bra indikator ska vara:

- Clear (precis/tydlig)
- Relevant (lämplig för ämnet)
- Economic (data är tillgänglig till en rimlig kostnad)
- Adequate (tillräcklig för att bedöma prestationen)
- Monitorable (tillgänglig för oberoende validering)

Frågan i detta avsnitt kan då förstås som: är indikatorerna lämpliga för att fånga upp signaler om i vilken mån som programmet utvecklas i riktning mot att nå sina målsättningar. Programmets övergripande målsättningar är oprecist formulerade/definierade. Det är därför väldigt svårt att bedöma exakt vad som skall mätas eller vilket tillstånd som ska vara uppnått när programmålen anses uppnådda.

Vi kan konstatera att det inom prioritet ett endast är Kattegat-Skagerraks delmål "Ökat samarbete kring teknologi- och kunskapsunderlag" som i någon mån kan sägas ligga i linje med de **generella programindikatorerna** (dock fortfarande beroende på hur den kommer att tillämpas) och där man kommer att kunna se hur utvecklingen ser ut. Övriga delmål inom Kattegat-Skagerrak och Öresund för prioritet ett fångas inte upp. Målsättningar inom prioritet två och tre fångas bättre in av programindikatorerna.

Vad gäller programmets **horisontella mål** så mäts dessa med indikatorer som gäller för samtliga svenska program inom den regionala fonden. Indikatorerna kan sägas vara lämpliga men eftersom de alla har karaktären av utfallsindikatorer så är de inte tillräckliga för att avgöra projektens framgångar med att uppnå dessa mål. Oavsett hur många projekt som bedöms direkt syfta till att förbättra t ex jämställdhet så vet vi inget om i vilken grad som jämställdheten faktiskt förbättras. Detta är alltså en brist som gäller betydligt fler struktur-fondsprogram än ÖKS-programmet.

Om man ser till de **specifika prioritetsindikatorerna** finns många fler indikatorer utvecklade vilka också är mer preciserade. Dessa indikatorer ökar indikatorsystemets relevans avsevärt. Betraktade som utfallsindikatorer täcker dessa in programmets målsättningar på ett bra sätt. De kommer dock endast att i begränsad omfattning ge signaler kring vilka resultat som projekten bidrar med och hur det går för utvecklingen av programmets målsättningar.

6.5.2 Är indikatorerna lämpliga för att beskriva graden av gränsöverskridande samarbete?

Både de generella programindikatorerna och de specifika prioritetsindikatorerna har till sin karaktär en hög grad av gränsöverskridande innehåll. Programmet bedöms att med hjälp av dessa indikatorer väl kunna följa i vilken grad som de stöttade projekten har lett till att nya gränsöverskridande lösningar har uppstått. Själva graden (intensiteten eller kvaliteten) i samarbetet är dock inte möjligt att beskriva eftersom indikatorerna huvudsakligen mäter utfallet – antal lösningar/modeller/deltagare. Denna typ av frågeställningar kommer att

kräva särskild utvärdering utöver de data som kan tas från det befintliga indikatorsystemet.

Det finns dock anledning att i samband med fallstudierna inför utvärderingens andra rapport återkomma till hur dessa indikatorer uppfattas av projekten och att där igen testa hur pass lämpliga dessa är för att mäta gränsöverskridande samarbete.

6.5.3 Ger uppföljningssystemet goda förutsättningar för utvärdering av programmets resultat och effekter?

Indikatorerna fångar i sitt nuvarande skick inte några effekter av insatserna i programmet. Vad gäller programmets resultat så kan dessa endast i begränsad utsträckning utvärderas med dagens indikatorsystem och då endast utifall att de prioritetsindikatorer som har denna karaktär också har använts på ett sådant sätt i programmet att man registrerat resultat och inte endast utfall. Utfallet i relation till programmets målsättningar fångas relativt väl inom samtliga tre prioriter. Det finns dock förhoppningsvis en stor mängd resultat (och effekter) som kommer att uppstå inom projekten men som inte kan utvärderas med mindre än att nya indikatorer eller andra mätsystem måste tillföras på dessa nivåer. Utfallsindikatorerna kommer att vara en god grund för fortsatt utvärderingsarbete men det kommer att vara arbetskrävande att i efterhand försöka fånga projektens resultat och effekter om inga data/indikatorer kring detta har registrerats under programgenomförandet.

6.6 Slutsatser

Är indikatorerna relevanta i förhållande till programmets mål?

Sammanfattningsvis är programindikatorerna relevanta för programmets målsättningar kring en sammanbunden region och en ökad vardagsintegration. För programmålet om tillväxt saknas programindikatorer och dessa återfinns istället inom de specifika prioritetsindikatorerna för detta område. På nivån specifika prioritetsindikatorer täcks programmål och delmål in av relevanta utfallsindikatorer.

Är indikatorerna lämpliga för att beskriva graden av gränsöverskridande samarbete?

En stor del av indikatorerna (och även en del av urvalskriterierna) är av en sådan natur att de fångar graden av gränsöverskridande samarbete. Störst fokus ligger då på aktivitetsgraden inom programmets projekt, det finns sämre möjligheter att med nuvarande indikatorer mäta gränsöverskridande resultat (och effekter).

Ger uppföljningssystemet goda förutsättningar för utvärdering av programmets resultat och effekter?

Indikatoruppsättningen ger ingen information om programmets eventuella effekter. Vad gäller resultat så finns förutsättningar för att kunna mäta i alla fall delar av målsättningarna. Det vore klokt att stärka uppföljningssystemet och indikatorerna kring resultat. Programmet bör också utarbeta en plan för hur programmets effekter ska kunna mätas när det är dags för slututvärdering och om detta kräver några insatser redan tidigare.

7. SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER

7.1 Sammanfattning

Utvärderingen är gjord på uppdrag av Tillväxtverket i sin roll som förvaltande myndighet för ÖKS-programmet och syftar till att ge råd om det fortsatta ge-

nomförandet av programmet. Analysen bygger på intervjuer med personalen i Malmö, Köpenhamn, Kungsbacka och med den norska förvaltande organisationen, intervjuer och samtal med personer i beslutsorganen (övervakningskommittén och de två styrkommittéerna), intervjuer med företrädare för ett urval målgrupper, enkätfrågor till alla som ansökt om medel från programmet samt deltagande i ett urval aktiviteter inom programmet. Vår ambition har varit att ge "hjälp till självhjälp" till berörda aktörer.

I avsnitt tre analyserade vi programmets informationsinsatser. Vi noterade att omfattande aktiviteter har genomförts, men att det också är omfattande målgrupper som programmet behöver nå ut till. Vår sammantagna bild är att programmet är väl känt hos nyckelaktörerna inom området. Ett stort antal kontakter har tagits. Problemet med få ansökningar måste i första hand förklaras med andra faktorer. Däremot kan problemet med relativt många avslag ha att göra med brist på information om urvalskriterierna hos viktiga målgrupper.

I avsnitt fyra analyserade vi rådgivningen. De som lämnat in ansökningar har blandade erfarenheter av sina kontakter med programmet och lämnar förslag till förbättrat arbetssätt. Det framgår att många har varit tvungna att justera sina projektidéer för att uppfylla programmets krav. Flera av kriterierna är svåra att förstå och några uppfattas som irrelevanta. Vad gäller relevansen krävs dock en djupare analys, exempelvis genom en jämförelse med andra program. Utrymmet att finansiera FoU-projekt har varit oklart, men har preciserats genom beslut av övervakningskommittén i maj 2009.

I avsnitt fem analyserade vi beslutsfattandet. Under 2009 har flera beslut gått emot sekretariatets förslag. Ofta handlar det om beslut med villkor, för att ge de sökande möjlighet att komplettera sina ansökningar. Beslutsfattarna ser detta som nödvändigt, även om det gör rådgivningen mer komplicerad (på kort sikt). Beslutsfattarna ifrågasätter urvalskriteriernas relevans och ser ett behov att förenkla både regler och tillämpning. I nuläget ser man inga problem med att tillämpa regelverken lika.

I avsnitt sex analyserade vi uppföljningssystemet (indikatorerna) och kom fram till att indikatorerna huvudsakligen mäter utfall och till viss del resultat, men inte effekter. Vilken information som uppföljningssystemet kommer att kunna ge blir beroende av hur dessa indikatorer kommer att tillämpas. Det vore därför klokt att stärka uppföljningssystemet och indikatorerna kring resultat. Programmet bör också utarbeta en plan för hur programmets effekter ska kunna mätas när det är dags för slututvärdering och om detta kräver några insatser redan tidigare.

7.2 Programmets utmaningar

I avsnitt 2 beskrev vi läget sommaren 2009, att beslutstakten behöver öka i programmet för att undvika återbetalning av utnyttjade medel till EU. Framför allt är det Öresundsområdet som ligger under budget samt de två prioriterade områden som har att göra med internationalisering. Ett internt förändringsarbete har dragits igång inom Öresundsområdet.

Det finns indikationer på att programmet till en del har fått ett dåligt rykte, vilket understryker behovet av åtgärder.

Vi beskrev även programmets särdrag, där ett grundläggande dilemma är att göra nya saker (additionalitet) men ändå bygga vidare på den kunskap och erfarenhet som finns hos privata och offentliga aktörer i området. En genomtänkt samverkan och/eller arbetsfördelning behövs med regionerna, som ansvarar för dessa frågor i sina geografier och ingår i programmets beslutsorgan.

Vidare behöver programmet arbeta med att få sin fragmenterade organisation att fungera som en sammanhållen enhet. Särskilt ledarskapet behöver uppmärksammas, där de stora beslutsorganen medför en risk att ingen tar på sig ledarrollen när det uppstår problem. Detta ökar behovet att göra regelverken mer smidiga så att genomförandeproblemen kan minimeras. Det skapar även behov av aktiviteter som bygger en gemensam vision om integrationen mellan länderna och ÖKS-programmets roll.

Ett antal omvärldsfaktorer försvårar uppbyggnaden av programmet, bland annat den danska strukturreformen, som gjort det svårt att upprätthålla kontakter, och lågkonjunkturen, med en ansträngd ekonomisk situation för många ofrentliga aktörer. Hit hör också faktorer som delvis kan påverkas av ÖKS-programmet, som konkurrensen om goda projekt med andra EU-program och begränsningen för privata aktörer att ta emot medel från ÖKS-programmet. En konsekvens av det sistnämnda är att det är svårt för ÖKS-programmet att bedöma marknaden för de idéer som utvecklas inom projekt som syftar till näringslivsutveckling, dvs att bedöma vilka projekt som är viktigast för företagen och för att uppnå programmets tillväxtmål.

Hit hör även den komplexa styrningen av programmet med en stor mängd kriterier och indikatorer, som kräver en hög teknisk kompetens hos dem som vill söka medel, men också hos programmet självt, för att utforma regelverken optimalt.

7.3 Rekommendationer

Informationsinsatserna är omfattande och försöker hitta sätt att nå ut bland annat genom tematiska insatser. Särskilt i Öresundsområdet förefaller programmet ha underskattat informationsbehovet, men åtgärder har vidtagits för att hantera detta. Programmet bör överväga mer proaktiva insatser i form av ett närmare samarbete med viktiga målgrupper, inklusive Öresundskomiteen, som också bör kunna vara projektägare. Det kan även övervägas att finansiera externa parter som kan fungera som "processledare" för att driva arbetet med att sätta samman projekt friare än programmets egna handläggare kan göra.

Rådgivningen kan också bli mer proaktiv och dra nytta av regioner och andra organisationer som är naturliga partners till programmet. De norska kontaktpersonerna i fylkeskommunerna kan vara ett exempel att ta efter. Ett större nätverkande med regioner och andra ledande organisationer är angeläget för att underlätta informationsutbyte mm.

Programmet måste också hantera den ganska omfattande kritiken mot att man inte är serviceinriktad. Detta kan ha sin grund i de komplicerade reglerna (särskilt urvalskriterierna) och bör då ses som en anledning att förenkla regelverken ur ansökarnas perspektiv. Det är också viktigt att betona den uppsökande och hjälpande rollen i programmets uppstartsfas, dvs ett entreprenörskap för att bygga programmet.

Urvalskriterierna är ett bakomliggande problem – för ansökare, rådgivare och beslutsfattare - och behöver förenklas. EU:s regelverk medger en väsentlig reduktion av urvalskriterierna. Bland annat bör programmet överväga att reducera de abstrakta kriterierna additionalitet och gränsöverskridande mervärde till några få krav på gemensamt agerande i projekten.

Programmet bör överväga att i större utsträckning låta företag vara medelmottagare för att få bättre kunskap om företagets prioriteringar. Vidare bör man överväga att öka finansieringsgraden för att öka attraktiviteten.

Beslutsfattandet behöver få en mer strategisk inriktning, exempelvis genom att peka ut mer specifika områden som programmet vill stödja. Detta förutsätter sannolikt att beslutsorganen lägger tid på att odla en mer djupgående samsyn och/eller att regionernas tjänstemän får en roll som förbindelselänk mellan kontoren och regionerna, vilket skulle bidra till förankring av beslutsförslagen. En tydligare ledarroll behöver mejslas ut.

Det kan även vara viktigt att utveckla visionen om integration mellan länderna för att få en tydligare grund för arbetet i ÖKS-programmet. Frågan bör ägas av aktörerna i området i första hand och EU-programmet bör vara ett stöd till dessa.

För att beslutsfattarna ska kunna fullgöra sin roll är det av vikt att regelverken förenklas, men också att det finns ett kvalificerat stöd i denna uppgift. Tillväxtverket bör ta ett ansvar för lärandet om hur man bör utforma urvalskriterier och indikatorsystem så att de fungerar optimalt. Det krävs ett lärande mellan program och över tid.

Indikatorerna bör kompletteras. För att det ska finnas underlag att dra slutsatser om programmets bidrag till eventuella effekter på den ekonomiska utvecklingen mm bör det engageras följeforskare som kan dokumentera hur projekten utvecklas i samspel med sin omgivning samt göra jämförelser mellan programmets projekt och med projekt som drivs av andra finansiärer. Då kan viktiga kontextuella faktorer fångas in, vilket är en förutsättning för att man ska kunna dra slutsatser om vilka insatser som fungerar i vilka situationer.

BILAGOR

Tabell: Bedömning av generella programindikatorer

Projektmått- het	Definition	Utfallsin- dikator	Resultat- indikator	Effektin- dikator
Programindika- tor: Samarbets- grad				
Externa gräns- överskridande mö- ten/konferenser/se- minarier	Antal externa mö- ten/konferenser/se- minarier som arrange- ras i projektets regi med deltagare från alla länder som deltar i projektet.	X		
Deltagare kvin- nor/män	Antal kvinnor och män som deltar i gränsöverskridande mö- ten/konferenser/se- minarier	X		
Nya samarbets- former	Antal nya samarbets- former, nätverk eller liknande som startar genom projektet och består efter projekt- slut. Indikera endast samarbetsformer som finns kvar efter projektets slut.		X	
Programindika- tor: Gränshinder				
Identifierade for- mella gränshinder	Antal gränshinder av formell karaktär (ex- empelvis la- gar/regelverk) som identifie- ras/uppmärksammas inom ramen för pro- jektet.	X		
Undanröjda for- mella gränshinder	Antal undanröjda formella gränshinder som resulterar i änd- ringar i lagar eller re- gelverk till fördel för programområdet.		X	
Identifierade upp- levda gränshinder	Antal upplevda gränshinder (ej av formell karaktär) som försvårar samarbe- te/mobilitet/integrati- on eller annat, som identifie- ras/uppmärksammas inom ramen för pro-	X		

	jektet.			
Undanröjda upplevda gränshinder	Antal upplevda gränshinder (inte av formell karaktär) som undanröjs inom ramen för projektet till fördel för programområdet.		X	
Programindikator: Gränsregional kompetens				
Kunskapshöjande aktiviteter	Antal aktiviteter som genomförs i syfte att öka kunskap om programområdet och förhållanden i programområdet.	X		
Deltagare män/kvinnor	Antal män/kvinnor som deltar i aktiviteter som arrangeras i projektets regi i syfte att öka kunskapen om programområdet och förhållanden i programområdet.	X		
Kunskapshöjande produkter	Antal produkter/publikationer som tas fram för att öka kunskap om programområdet och förhållanden i programområdet. (Indikera ej turistinformation/turistbroschyrer)	X		
Programindikator: Informationsinsatser				
Informationsprodukter	Antal informationsprodukter som tas fram inom ramen för projektet i syfte att öka kännedomen om projektet och projektets resultat.	X		
Informationsspridning	Antal informationsaktiviteter som genomförs i projektets regi i syfte att öka kännedomen om projektet och projektets resultat.	X		
Deltagare män/kvinnor	Antal män/kvinnor som deltagit i aktiviteter som arrangerats av projektet i syfte att öka kännedomen	X		

	om projektet och dess resultat.			
--	---------------------------------	--	--	--

Tabell: Bedömning av specifika prioritetsindikatorer

Prioriterat område 1: Främja hållbar ekonomisk tillväxt				
Indikator - Tillväxtfrämjande initiativ				
Tillväxtfrämjande-/näringslivsutvecklande lösningar	Antal nya eller förbättrade gränsöverskridande lösningar som tas fram i projektet och som stärker/ skapar utvecklingsmöjligheter för befintligt näringsliv/företagande i gränsområdet.	X	X	
Modeller/verktyg för att främja entreprenörskap/nyföretagande	Antal nya eller förbättrade gränsöverskridande modeller/verktyg som tas fram i projektet och som främjar entreprenörskap och nyföretagande inom gränsområdet.	X	X	
Gränsöverskridande lösningar för triple-helix samverkan	Antal nya eller vidareutvecklade lösningar som skapas i projektet och som bidrar till triple-helix samverkan mellan aktörer (universitet/högskola, näringsliv, offentlig sektor) för att skapa innovationer, sysselsättning och tillväxt inom programområdet. Gäller såväl nya som befintliga tillväxtområden/kluster inom gränsområdet.	X	X	
Gränsöverskridande kompetensförsörjningslösningar till tillväxtsektorer	Antal nya eller förbättrade lösningar som skapas i projektet och som bidrar till att förbättra kompetensförsörjningen till tillväxtsektorer inom gränsområdet.	X	X	
Deltagande offentliga organisationer, respektive företag, respektive universitet/högskolor	Antal offentliga organisationer som inom ramen för projektet deltar i gränsöverskridande tillväxtfrämjande initiativ.	X		
	Antal privata företag som inom ramen för projektet deltar i gränsöverskridande tillväxtfrämjande initiativ.	X		
	Antal universitet/högskolor som inom ramen för projektet deltar i gränsöverskridande tillväxtfrämjande initiativ.	X		
Prioritetsindikator - Profilerings och synlighet				
Aktiviteter för att öka besöksnäringen i gränsområdet	Antal gemensamma marknadsförings- eller profileringsaktiviteter som genomförs i projektets regi i syfte att utveckla gränsområdet som besöksmål. Indikera endast de aktiviteter som projektet själv anordnar d.v.s. ej deltagande i andras mässor/aktiviteter.	X		

Aktiviteter för att öka lokaliseringar/ investeringar i gränsområdet	Antal gemensamma marknadsförings- eller profileringsaktiviteter som genomförs i projektets regi i syfte att utveckla gränsområdet som lokaliserings och/eller investeringsområde. Indikera endast de aktiviteter som projektet själv anordnar d.v.s. ej deltagande i andras mäsor/aktiviteter.	X		
Prioriterat område 2: Binda samman regionen				
<i>Prioritetsindikator - Planer, program och strategier</i>				
Tematiska planer/program/strategier	Tematiska gränsöverskridande planer/ program/strategier som utvecklas inom ramen för projektet i syfte att knyta samman aktörer och organisationer strukturellt eller institutionellt t.ex. genom gemensamma visioner, mål och medel.	X		
Planer/program/strategier som ökar samspel mellan stad och land	Gränsöverskridande planer/program/strategier som utvecklas inom ramen för projektet och som kan användas inom hela programområdet för att stödja integration mellan storstads- och landsbygdsområden inom gränsområdet.	X		
Planer/program/strategier som förbättrar maritimt samarbete	Planer/program/strategier som innebär förbättrat eller nytt samarbete kring frågor som berör både havs- och kusttemat samt maritimt säkerhetsarbete.	X	X?	
<i>Prioritetsindikator - Tillgänglighet</i>				
Lösningar för ökad tillgänglighet inom programområdet	Nya eller förbättrade lösningar (inom t.ex. logistik/transport, kommunikationer, IT-system/tjänster) som skapas inom ramen för projektet och som ökar tillgängligheten inom programområdet.	X	X	
Servicelösningar för ömsesidigt nyttjande av offentliga tjänster	Antal nya servicelösningar som skapas inom ramen för projektet och som leder till att offentliga tjänster (t.ex. utbildning, sjukvård, social omsorg, beredskap) bättre kan erbjudas och nyttjas över nationsgränserna.	X		
Institutionella samarbetsformer	Antal nya strukturella/institutionella och varaktiga samarbetsformer som skapas inom ramen för projektet mellan institutioner, organisationer eller myndigheter över nationsgränserna.	X	X	
Prioriterat område 3: Främja vardagsintegration				
<i>Prioritetsindikator - Mobilitet över gränsen</i>				
Nya utbildnings-/kompetensutvecklingsprogram	Antal nya gränsöverskridande utbildnings-/kompetensutvecklingsprogram som tas fram inom ramen för projektet och som ska kunna	X		

	erbjudas med deltagare från minst två länder.			
Deltagare i genomfört utbildnings-/kompetensutvecklingsprogram	Kvinnor och män som i projektets regi deltar i ett gränsöverskridande utbildnings och/eller kompetensutvecklingsprogram	X		
Modeller, verktyg, metoder för ökad interaktivitet/mobilitet över gränsen	Antal nya modeller/verktyg/metoder som tas fram inom ramen för projektet och som bidrar till en ökad interaktivitet/mobilitet mellan människor över gränsen.	X	X	
Prioritetsindikator - Gränsregional samhörighet och kunskap				
Gränsöverskridande mötesplatser	Antal nya mötesplatser (fysiska och virtuella) som skapas inom ramen för projektet och som främjar möten mellan människor på tvärs över gränsen.	X		
Fritids-/rekreationsutbud	Antal nya modeller/verktyg som skapas inom ramen för projektet och som bidrar till att öka det faktiska fritids- och rekreationsutbudet eller öka invånarnas kunskap om utbudet i programområdet.	X	X	
Nya förbättrade produkter	Antal nya eller förbättrade produkter (t.ex. tidningar, radiokanaler/program, tv/webbkkanaler/program) som bidrar till att öka den gränsregionala samhörigheten.	X	X	

ÖKS-programmets dokument

Kommunikationsplan, Territoriellt samarbetsprogram Interreg IVA Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2007-2013, CCI:2007CB163PO026, Europeiska Unionen, Europeiska regionala utvecklingsfonden

PM till Övervakningskommittén: *Information om programmets genomförandeläge*, 2009-05-11, Bilaga 2b/1/09, till sammanträde med övervakningskommittén 2009-05-29

PM från Tillväxtverket: *Eksempler på andre programmers användelse af udvalgskriterier*, 2009-07-23

Programdokumentet: *Program för europeiskt territoriellt samarbete, Interreg IVA Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2007-2013, CCI:2007CB163PO026, Europeiska Unionen, Europeiska regionala utvecklingsfonden*

Projekthåndbok 17.februar-17.mars 2009

Strategi för ett ökat antal projekt inom Interreg IVA, underlag till möte med styrkommittén för Öresund 2009-08-21

Veiledning till søknadsblankett 17.februar-17.mars 2009

Årsrapport 2008, Territoriellt samarbetsprogram Interreg IVA Öresund-Kattegatt-Skagerrak 2007-2013, CCI:2007CB163PO026, Europeiska Unionen, Europeiska regionala utvecklingsfonden (preliminär version presenterad vid sammanträdet med Övervakningskommittén 2009-05-29)

Övriga referenser

Esaiasson, Peter et al 2002: *Metodpraktikan*, Stockholm: Norstedts juridik
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala

utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999
 European Commission 2006: *Indicative guidelines on evaluation methods: Monitoring and evaluation indicators*. Working document no 2
 European Commission 2007: *Indicative guidelines on evaluation methods: Evaluation during the programming period*, Working document no 5
 Inregia 2003: *Halvtidsutvärdering av Interreg IIIA Öresundsregionen*
 Radin, Baryl A 2006: *Challenging the performance movement*, Washington, DC: Georgetown University Press
 Ramböll Management 2006: *Förhandsutvärdering Mål 3 Öresund-Kattegat-Skagerrak*
 Sandberg, Siv (odaterad): *Nordiska strukturreformer*, www.nopus.org
 SOU 2007:75, *Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning*
 Statskontoret 2004:05, *Det regionalpolitiska experimentet*

Intervjuförteckning

Tillväxtverket, Stockholm, 12 mars (startmöte för utvärderingen)
 ÖKS-programmets referensgrupp, Malmö, 1 april
 Explorativa gruppintervjuer med personalen:

- Köpenhamn 27 april (fyra personer)
- Kungsbacka 28 april (fem personer)
- Malmö 15 maj (tre personer)

 Östfolds Fylkeskommune, Göteborg, 28 maj (Thomas André Hansen)
 Nordsjöprogrammet, Göteborg, 28 maj, (Henrik Jensen, Region Midtjylland)
 Närvaro vid ÖK-sammanträde 29 maj
 Akershus fylkeskommune, 14 september, Eirik Mathiesen,
 Vest Agder fylkeskommune, 11 september, Jon Halvard Eide,

Målgrupperna, telefonintervjuer, juni-augusti:
 Fyra intervjuer (namnen utelämnas av anonymitetsskäl)

Beslutsfattarna, telefonintervjuer mm, juni-augusti:
 Övervakningskommittén:
 Maria Eriksson (Näringsdepartementet, Sverige)
 Niels Bjerring Hansen (Erhvervs- og Byggestyrelsen, Danmark)
 Morten Gulsrud (Kommunal og regionaldepartementet, Norge)
 Peder Østergaard (Fælles Vækstforum/Aarhus universitet, Danmark)

SK Öresund:
 Pia Kinhult (Region Skåne, Sverige)
 Kristian Ebbensgaard (Region Sjælland, Danmark)

SK Kattegat-Skagerrak:
 Göran Johansson (Göteborgs stad, Sverige)
 Henrik Ringbæk Madsen (Region Nordjylland, Danmark)
 Gunn Marit Helgesen (Telemark fylkeskommune, Norge)

Intervjufrågor till målgrupperna

Vad har du för tidigare *erfarenhet* (erfaringer) av Interregprogram?
 Vad ser du för *likheter* (forskjeller) från tidigare program?

Tillhör du:

- Kommun/region/nasjonal myndighet?
- Universitet/högskola/FoU?
- Företagsorganisation/interesseorganisasjon (Bedriftsorganisation)?

Till vilket geografiskt område hör din organisation? Öresund, Kattegat-Skagerrak?

Hur fick Er organisation information om Öresund-Kattegat-Skagerrak-programmet? Exempel på informationskanaler är

Hemsidan för Öresund-Kattegat-Skagerrak -programmet
 Kontakt med Programsekretariatet
 Informationsbrev från programmet i pappersform
 Brosjyrer/flygblad
 Rapporter
 Digitala informationsbrev från programmet
 Press/media
 Konferens
 Seminarium/workshops
 Informationsmöten
 Personliga möten
 Annan källa/kilde än ovannämnda_____

Hur upplever Er organisation den information ni fick om Öresund-Kattegat-Skagerrak -programmet? Upplever ni den som,

(mycket bra/meget god eller bra/god): Ge gärna exempel på vad som var bra/godt och om det på något sätt skulle kunna vara bättre/bedre?

(Om mindre bra/god): Ge gärna exempel på vad som var mindre bra/godt och vad som skulle kunna vara bättre/bedre?

Har du sökt medel (middel) från Öresund eller Kattegat/Skagerrak eller från den programövergripande (felles) potten (Öresund-Kattegat-Skagerrak-projekt)?

Intervjufrågor till beslutsfattare SK och ÖK

(Norsk/danska översättning inom parantes)

Vad har du för tidigare *erfarenhet* (erfaring) av sitta med i beslutande position i tidigare Interregprogram?

Om ja - vad ser du för *likheter* (forskjeller) från tidigare program?

Upplever du att beslutskriterierna (tekniska, kvalitativa och horisontella) är

Relevanta

Tydliga?

Lätta (nemme) att *väga* (bruke) samman?

Vilka upplever du vara *tyngst* (tungeste) vägande?

Finns det målkonflikter mellan de olika kriterierna och hur kan dessa i sådana fall lösas?

Överensstämmer de fattade besluten med sekretariatets förslag?

Om nej – vad tror du att det *beror på* (er avhengig), i vilken mån är det önskvärt och är det något man ska förändra och i så fall hur?

Varför beslutar ni om *bifall med kompletteringskrav* (godkendelse med suppleringskrav?)

Är du *nöjd* (tilfreds) med projektportföljens sammansättning

I stort

I förhållande till uppsatta mål i programmet?

Det är få projektet i kategori 3 (*vardagsintegration*) (hverdagsintegration) – dina tankar kring det?

Det är få ansökningar och många avslag – dina tankar kring det?

Ger programmets indikatorer goda förutsättningar för *utvärdering* (evaluering) av programmets resultat och effekter?

Vilket behov finns det av att utveckla och komplettera indikatorerna för att bättre stödja uppnåendet av programmets mål?

I vilken mån är indikatorerna relevanta i förhållande till programmets mål?

I vilken mån är indikatorerna *lämpliga* (passende) för att beskriva graden av gränsöverskridande samarbete?

Är indikatorerna för de horisontella målen tydliga nog för att stärka målsättningen att bidra till de horisontella målen

Har du andra synpunkter som kan bidra till förbättring?

Enkätfrågor

Bakgrundsfrågor/Bakgrundsspörsmål

1. Vilken av följande kategorier anser du Er organisation tillhöra?

- (1) Kommun/Region
  - (2) Universitet/Högskola
  - (3) Företagsorganisation
  - (4) Intresseorganisation
  - (5) Övriga myndigheter
  - (6) Annan
-

2. Har Er organisation sökt projektmedel/projektmedel genom programområdet Öresund eller Kattegat-Skagerrak?

- (1) Endast programområde Öresund
- (2) Endast programområde Kattegatt-Skagerrack
- (3) Hela programområdet

3. Har Er organisation tidigare erfarenhet/erfaringer av att arbeta med gränsöverskridande EU-program?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Vet ej/ingen uppfattning

3a. Vilket gränsöverskridande EU-program?

---

4. Fick Er organisation avslag eller bifall/godkendelse då ni för första gången sökte projektmedel/projektmedel via Öresund-Kattegat-Skagerrak (ÖKS) programmet?

- (1) Bifall/godkendelse
- (2) Avslag
- (3) Drog tillbaka ansökan

(4) Vet ej/Ingen uppfattning

(Om bifall går respondenten vidare till fråga 5.)

4a. Då Er organisation fick avslag, omarbetade ni projektansökan och sökte projektmedel/projektmedel igen?

(1) Ja, hos ÖKS programmet

(2) Ja, men hos en annan finansiär

(3) Nej, och avser inte heller ansöka på nytt

(4) Nej, men avser att ansöka på nytt

(5) Vet ej /Ingen uppfattning

4b. Om "ja, hos ÖKS programmet", fick ni då avslag eller bifall/godkendelse?

(1) Bifall/godkendelse

(2) Avslag

(3) Vet ej/Ingen uppfattning

4b. Om "ja, hos en annan finansiär", vilken?

4b. Om nej, hur finansieras projektet idag? (Ser ni några alternativa finansieringsmöjligheter/finansieringsmuligheter till projektet om det fortfarande inte har en finansiär?)

4c. Då ni fick avslag, anser ni att motiveringen till varför ni fick avslag var tillräckligt/tillstreckelig tydlig för er?

(1) Ja

(2) Nej

(3) Vet ej/Ingen uppfattning

(4) Kommentera gärna:

Huvudfrågor/Hovedspørsmål

5. Hur fick Er organisation information om ÖKS programmet? Flera svar är möjliga.

(1) Hemsidan för Öresund-Kattegatt-Skagerrack programmet

(2) Informationsbrev i pappersform/papirform

(3) Digitala informationsbrev

(4) Press/media

(5) Konferens

(6) Seminarium

(7) Informationsmöten

(8) Personliga möten

- (9) Annan källa än ovannämnda/Annan kille, nemlig:

---

6. Upplever ni att er organisation har saknat någon information?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Vet ej/Ingen uppfattning

6a. Om ja, på vilket sätt?

---

7. Hur upplever Er organisation den information ni fick om ÖKS programmet? Upplever ni informationen om ÖKS programmet som:

- (1) Mycket bra/meget god
(2) Bra/god
(3) Mindre bra/god
(4) Vet ej/Ingen uppfattning

7a. Ge gärna exempel på vad som var bra/godt/mycket bra/godt och om det på något sätt skulle kunna vara bättre/bedre?

7a. Ge gärna exempel på vad som var mindre bra/godt och hur det skulle kunna vara bättre/bedre?

---

8. I vilken fas tog er organisation kontakt med ÖKS programmet?

- (1) Vid utformandet/udformningen av projektidé
(2) Vid utformande/udformningen av projektansökan/projektansøgning
(3) För att få feedback på färdigställd projektansökan/ferdig projektsöknað/projektansøgning
(4) Skickade/sendte in ansökan utan att ta kontakt med någon rådgivare
(5) Vet ej/ingen uppfattning

9. Hur upplever Er organisation den rådgivning/stötta ni fick från ÖKS programmet? Upplever ni rådgivningen som:

- (1) Mycket bra/meget god
(2) Bra/god
(3) Mindre bra/god
(4) Vet ej/ingen uppfattning

9a. Ge gärna exempel på vad som var bra/mycket bra/godt/meget godt och om det på något sätt skulle kunna vara bättre/bedre?

9a. Ge gärna exempel på vad som var mindre bra/godt och hur det skulle kunna vara bättre/bedre?

---

10. Ändrades projektet till följd/som en fölge av den rådgivning ni fick av ÖKS programmet i något av följande avseenden/forstand:

	Ja	Nej	Vet ej
Grundidé	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Syfte/formål	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Mål/indikatorer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Aktiviteter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Tidsplan	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Finansiering	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Projektsammansättningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Vet ej/ingen uppfattning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

10a. Ange gärna om projektet ändrades på något annat sätt och i så fall hur det ändrades?

---

11. För att projektansökan/projektansöning ska godkännas ska ett antal/en række tekniska, kvalitativa och horisontella/tvärgående kriterier uppfyllas. Vilka av följande/følgende kriterier var enligt din bedömning/vurdering **lätta eller svåra/vanskelige att förstå:**

Tekniska kriterier

	Lätta att förstå	Svåra/vanskelige att förstå	Vet ej/ vet ikke
Komplett ansökan/söknad	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Stödberättigat område	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Partners från minst två länder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles offentlig finansiering	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Projektlängd	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

11. För att projektansökan/projektansöning ska godkännas ska ett antal/en række tekniska, kvalitativa och horisontella/tværgående kriterier uppfyllas. Vilka av följande/følgende kriterier var enligt din bedömning/vurdering **lätta eller svåra/vanskelige att förstå**:

Kvalitativa kriterier

	Lätta att förstå	Svåra/vanskelige att förstå	Vet ej/Vet ikke
Inom ramarna för programmet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gränsöverskridande mervärde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Additionalitet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektutveckling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensamt/felles projektgenomförande	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektpersonal – "joint staffing"	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Konkreta resultat	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Ansökt belopp	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Genomförandekapacitet och struktur	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Långsiktiga effekter/langsigtede virkninger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

11. För att projektansökan/projektansöning ska godkännas ska ett antal/en række tekniska, kvalitativa och horisontella/tværgående kriterier uppfyllas. Vilka av följande/følgende kriterier var enligt din bedömning/vurdering **lätta eller svåra/vanskelige att förstå**:

Horisontella/tværgående kriterier

	Lätta att förstå	Svåra/vanskelige att förstå	Vet ej/ vet ikke
Bättre/bedre miljø	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Jämställdhet/likestilling mellom kvinner og män	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Mångfald/mangfoldighed och integration	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

Om respondentern svarar att något av ovanstående kriterium var svårt att förstå får denne svara på följande fråga:

11a. På vilket sätt/måte var #namn på kriteriet# svårt/vanskelig att förstå?

11a. Fick ni rådgivning kring detta kriterium från Öresund-Kattegat-Skagerrak?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Vet ej

12. Vilka av följande kriterier var enligt din bedömning svåra/vansklige att uppfylla vid utformandet av er projektansökan:

Tekniska kriterier

	Lätta att uppfylla	Svåra/vanskelige att uppfylla	Vet ej/vet ikke
Komplett ansökan/ansöknad	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Stödberättigat område	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Partners från minst två länder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles offentlig finansiering	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Projektlängd	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

12. Vilka av följande kriterier var enligt din bedömning svåra/vansklige att uppfylla vid utformandet av er projektansökan:

Kvalitativa kriterier

	Lätta att uppfylla	Svåra/vanskelige att uppfylla	Vet ej/vet ikke
Inom ramarna för programmet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gränsöverskridande mervärde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Additionalitet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektutveckling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensamt/felles projektgenomförande	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektpersonal – "joint staffing"	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

	Lätta att uppfylla	Svåra/vanskelige att uppfylla	Vet ej/vet ikke
Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Konkreta resultat	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Ansökt belopp	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Genomförandekapacitet och struktur	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Långsiktiga effekter/langsigtede virkninger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

12. Vilka av följande kriterier var enligt din bedömning **svåra/vansklige att uppfylla** vid utformandet av er projektansökan:

Horisontella/tværgående kriterier

	Lätta att uppfylla	Svåra/vanskelige att uppfylla	Vet ej/vet ikke
Bättre/bedre miljø	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Jämställdhet/likestilling mellan kvinnor och män	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Mångfald/mangfoldighed och integration	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

Om respondentern svarar att något av ovanstående kriterium är svårt att uppfylla får denne svara påföljande fråga:

12a. På vilket sätt/måte var "kriteriet" svårt/vanskelig att uppfylla?

---

13. Medförde/medförte något av dessa kriterier **förändringar** i utformningen av projektansökan/projektansökanden i förhållande till ursprungsidén?

Tekniska kriterier

	Ja	Nej	Vet ej/vet ikke
Komplett ansökan/ansökanden	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Stödberättigat område	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Partners från minst två länder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles offentlig fi-	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

	Ja	Nej	Vet ej/vet ikke
nansiering			
Projektlängd	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

13. Medförde/medförte något av dessa kriterier **förändringar** i utformningen av projektansökan/projektansökanden i förhållande till ursprungsidén?

Kvalitativa kriterier

	Ja	Nej	Vet ej/vet ikke
Inom ramarna för programmet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gränsöverskridande mervärde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Additionalitet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektutveckling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensamt/felles projektgenomförande	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektpersonal – "joint staffing"	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Konkreta resultat	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Ansökt belopp	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Genomförandekapacitet och struktur	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Långsiktiga effekter/langsigtede virkninger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

13. Medförde/medförte något av dessa kriterier **förändringar** i utformningen av projektansökan/projektansökanden i förhållande till ursprungsidén?

Horisontella/tværgående kriterier

	Ja	Nej	Vet ej/vet ikke
Bättre/bedre miljø	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Jämställdhet/likestilling mellan kvinnor och män	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Mångfald/mangfoldighed och integration	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

Om respondentern svarar att något av ovanstående kriterium innebar förändringar av projektansökan får denne svara påföljande fråga:

13a. På vilket sätt/måte innebar #namn på kriteriet# ändringar/forändringar av projektansökan/projektansöknaden?

---

14. Vilka av följande kriterier är enligt din bedömning viktiga/relevanta för att ni ska få ett lyckat projekt:

Tekniska kriterier

	Relevant/viktigt	Ej relevant/viktigt	Vet ej/vet ikke
Komplett ansökan/ansöknad	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Stödberättigat område	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Partners från minst två länder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles offentlig finansiering	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Projektlängd	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

14. Vilka av följande kriterier är enligt din bedömning viktiga/relevanta för att ni ska få ett lyckat projekt:

Kvalitativa kriterier

	Relevant/viktigt	Ej relevant/viktigt	Vet ej/vet ikke
Inom ramarna för programmet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gränsöverskridande mervärde	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Additionalitet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektutveckling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensamt/felles projektgenomförande	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Gemensam/felles projektpersonal – "joint staffing"	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Kostnadseffektiva och projektrelevanta kostnader	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Konkreta resultat	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Ansökt belopp	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Genomförandekapacitet och struktur	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Långsiktiga effekter/langsigtade effekter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

Relevant/viktigt   Ej relevant/viktigt   Vet ej/vet ikke

14. Vilka av följande kriterier är enligt din bedömning viktiga/relevanta för att ni ska få ett lyckat projekt:

Horisontella/tvärgående kriterier

	Relevant/viktigt	Ej relevant/viktigt	Vet ej/vet ikke
Bättre/bedre miljö	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Jämställdhet/likestilling mellan kvinnor och män	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Mångfald/mangfoldighed och integration	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

Om respondentern svarar att något av ovanstående kriterium inte är relevant för att projektet ska bli lyckat får denne svara på följande fråga:

14a. Varför är #namn på kriteriet# ej relevant/viktigt för att ert projekt ska bli lyckat?

---

15. Har ni några övriga synpunkter på urvalskriterierna/utvalgskriterierna?

---

16. Lämna gärna övriga synpunkter kring ansökningsprocessen/söknadsprocessen till ÖKS programmet

---

Tack för din medverkan!